Poštnina plačana v gotovini. Posamezna štev. Din 1·—

Štev. 49. V Ljubljani, dne 4. decembra 1930. Leto XIII.

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine" v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine", Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za inozemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din; Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Pred ustanovitvijo kmetijskih zbornic

Kmetijsko ministrstvo je te dni razposlalo vsem kmetijskim in ostalim gospodarskim organizacijam in ustanovam v izjavo

načrt zakona o kmetijskih zbornicah.

Ta zakonski načrt ima naslednje glavne odredbe:

V svrho organizacije kmetovalcev za zastopanje in za obrambo njihovih koristi se imajo ustanoviti kmetijske zbornice. Te kmetijske zbornice lahko vzdržujejo ustanove in zavode za kmetijski pouk in prosveto, zavode za proučevanje kmetijskih pridelkov in za proučevanje dobičkanosnosti kmetijstva. **Neposredna udeležba v špekulativnih podjetjih je kmetijskim zbornicam zabranjena.** Kmetijske zbornice so samostojna samoupravna telesa, ki vršijo svoje naloge po odredbah tega zakona.

Organizacija predstavništva kmetijskih koristi obsega občinske in sreske kmetijske odbore, banovinske in kmetijske zbornice in glavno kmetijsko zbornico v Beogradu.

Občinski in sreski kmetijski odbori imajo nalogo, zastopati koristi kmetovalcev in skrbeti za uresničenje načrtov v pogledu pospeševanja poljedelstva in živinoreje, strokovne izobrazbe kmetovalcev, razvoja prometa, izvajanja izboljšanj (melioracij), namakanja polj, izkoriščanja vodnih sil, širjenja zadružništva, zbiranja podatkov in dajanja mišljenj in predlogov o vsem, kar se nanaša na kmetijstvo.

Občinski in sreski kmetijski odbor sestavljajo člani, ki se volijo, in člani, ki pripadajo temu odboru po svojem položaju.

V kmetijski občinski odbor se voli sedem do 15 članov po številu vpisanih volilcev. Vrhu tega pride v občinski kmetijski odbor po en predstavnik vsake kmetijske ustanove (zadruge in društva) z ozemlja občine in po en predstavnik imovnih občin, zemljiških zajednic in podobnih organizacij. Občinski kmetijski odbor je dolžan, izvoliti enega člana in namestnika za sreski kmetijski kmetijski odbor. V ta odbor določi po enega zastopnika vsaka sreska kmetijska ustanova. Kot posvetovalni člani pa se imenujejo tudi posamezniki, ki po svojem poklicu delujejo za pospeševanje kmetijstva (profesorji, učitelji kmetijskih šol, upravniki državnih in samoupravnih posestev, kmetijski referenti in živinozdravniki). Izvoljeni člani občinskih in sreskih odborov vršijo svojo nalogo štiri leta. Občinska in sreska oblastva so dolžna zahtevati pred izdajo vsake odredbe, ki se tiče kmetijstva, mišljenje odbora svojega področja. Nadzorstvo nad občinskim kmetijskim odborom vodi sreski kmetijski odbor, nad sreskim kmetijskim odborom pa banovinska kmetijska zbornica.

V vsaki banovini se ima po zakonu ustanoviti na sedežu banovine kmetijska zbornica.

Naloga teh zbornic je, da skrbijo za pospeševanje in napredek kmetijskega gospodarstva v vseh smereh, da proučujejo pogoje za delovanje in razvoj posameznih panog kmetijstva, da ustvarjajo tržišča za kmetijske pridelke, da predlagajo poročila, mišljenja, želje in proteste zakonodajnemu telesu, vladi in kmetijskemu ministru o zakonskih načrtih, uredbah in naredbah, da posredujejo v vseh primerih, kadar gre za zaščito koristi kmetijske proizvodnje in kmetovalcev, in da pomagajo vladi in kmetijski upravi v pogledu zboljšanja kmetijskega pridelovanja in življenja na vasi. Poleg predstavnikov sreskih kmetijskih odborov pridejo v banovinske kmetijske zbornice kot redni člani po en zastopnik vsake zveze kmetijskih zadrug ali osrednjega kmetijskega društva s sedežem v banovini. Mandat rednih članov kmetijskih zbornic traja štiri leta. Vsaka kmetijska zbornica lahko zaradi delitve dela osnuje odseke, katerih delovno območje se določi s posebnimi pravili. Služba zborničnih članov je častna. Člani izven sedišča zbornice imajo pravico na povračilo stroškov.

Kot najvišja organizacija za zaščito kmetijskih koristi se v Beogradu osnuje glavna kmetijska zbornica.

Ta zbornica bo imela nalogo, da proučuje splošna kmetisko-politična vprašanja in ukrepe za pospeševanje kmetijskega gospodarstva in za zaščito koristi kmetovalcev, da spravi v sklad delovanje banovinskih zbornic in zastopa njihove koristi pred pristojnimi oblastvi, da pregleda in prouči vse važnejše predloge in sklepe banovinskih zbornic in jih dostavlja s svojim mišljenjem pristojnim oblastvom, odnosno vladi, da daje mišljenja o kmetijskih zakonskih načrtih in o vseh vprašanjih, ki se nanašajo na kmetijstvo, da daje lastne predloge, prireja razne sestanke in zbore in naposled, da vrši naloge, ki jih bo zbornici poverilo kmetijsko ministrstvo. Glavno kmetijsko zbornico sestavljajo predstavniki banovinskih kmetijskih zbornic, ki jih te zbornice določijo. Mandat zastopnikov znaša prav tako štiri leta.

Polovica stroškov za glavno kmetijsko zbornico gre na breme kmetijskega fonda pri ministrstvu za kmetijstvo, druga polovica pa na breme banovinskih kmetijskih zbornic.

Banovinske kmetijske zbornice pa se vzdržujejo iz sredstev banovinskih kmetijskih fondov. Čim stopi ta zakon v veljavo, prenehajo veljati členi 50 do 61 zakona o pospeševanju kmetijstva z dne 6. septembra 1929.

Sokolstvo in treznost

Pravila Sokola kraljevine Jugoslavije pravijo med drugim, da mora Sokol podpirati treznostno gibanje, navajati ljudi k varčevanju in širiti med ljudmi razumevanje za zdravstvo v najširšem smislu besede.

Sokolstvo je v splošnem že ponovno poudarjalo treznostno gibanje. Zadnje čase pa opažamo v sokolstvu še posebno odločne protialkoholne nastope, ki jih bo brez izjeme pozdravil ne le treznostnik, temveč tudi vsak drug iskren prijatelj naroda. **Sokolstvo se začenja resno zanimati za vprašanje alkoholizma in prehaja do korenitih ukrepov, ki so se do danes izvajali le v čisto treznostnih društvih.**

Tako so se zbrali v Bosni odlični sokolski delavci in so

pričeli ustanavljati vaške treznostne sokolske čete.

Te čete zajemajo v svoj delovni načrt vse delo za napredek vasi in posvečajo vso svojo pažnjo izboljšanju kmetijstva in narodovega zdravja. Organizirane so na osnovi treznosti kot čvrste borbene čete proti pijanstvu. V tej smeri so že mnogo dosegle z ustanavljanjem vaških čitalnic in knjižnic in so primorale tako mnogo zakotnih gostiln in žganjarn, ki so tako postale nepotrebne, da so izginile.

Največji uspeh, ki ga je dosegla treznostna misel v sokolstvu, je pa vsekakor

Sklep Sokolske župe v Banji Luki, da smejo biti na ozemlju te župe samo treznostne vaške sokolske čete.

Glavni širitelj teh čet, znani narodni borec Čeda Milić, ki je zapisal: Sokole za delo na vasi je treba izbrati, ker Sokol, ki živi kakor drugi državljani in pije čezmerno alkoholne pijače, ni sposoben za večja dela in ne sme na vas. Kdor ne živi pametno, varčno in trezno s svrho, da pomaga narodu, je nevarnejši zanj kakor najopasnejša kuga. Perica, ki hoče obeliti perilo, si mora sama najprej očistiti roke.

V prvi red dela za našo vas spada zdravstvo vasi, v drugi red prosveta in v tretji gospodarski napredek vasi.

K zdravstvenemu vprašanju vasi spada pa v prvi vrsti vprašanje pijanstva, ki ga je treba korenito rešiti in postaviti delo sokolstva na treznostno podlago.

Brez treznosti je vse delo sokolstva kakor zgradba na pesku.

Mi s posebnim zadovoljstvom beležimo te prve znake nove dobe našega sokolstva. Posebno nam je drago, da izhaja to gibanje naravnost iz naroda, kar jasno kaže, da treznostno gibanje ni kaka umetna tvorba, temveč notranja potreba našega narodnega življenja,

upor naroda samega nad vedno večjim pijančevanjem najširših narodovih plasti.

To gibanje je največji dokaz življenjske moči našega naroda. Upamo, da najde ta sijajni vzgled bratov Bosancev tudi med Slovenci živahen odziv. Na delo, bratje Sokoli, za vaške treznostne sokolske čete, da preženemo iz naših vasi preštevilna svetišča hudega duha Alkohola, da zrase nov treznosten slovenski rod in se umaknejo kvante, nož in kol resnični prosveti.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Zatiranje zakotnih bikov

Okrajno načelstvo v Kranju je izdalo na vsa Županstva, živinorejske zadruge in kmetijske podružnice razglas, s katerim poziva v interesu napredka živinoreje, da kmetijske korporacije stalno poizvedujejo s pomočjo odbornikov in članov, kdo redi in pripušča nelicenciranega zakotnega bika na tuje krave bodisi proti plačilo ali brezplačno.

Vsak tak primer se naj naznani nemudoma okrajnemu načelstvu v zaprtem pismu, na kar bo načelstvo postopalo proti lastniku zakotnega bika kazensko po določilih zakona o pospeševanju živinoreje, če se izkaže njegova krivda. Ime naznanilca ostane tajno ter se mu zaradi naznanila ni bati prav nobenih neprilik. Vodstva korporacij naj odbornikom in članom razložijo, da je prijavljanje lastnikov zakotnih bikov nujna gospodarska potreba, katere je treba vršiti brez vseh ozirov, ako želimo napredek v živinoreji.

Pri ovadbah naj se navedeta točen naslov in bivališče dotičnega posestnika, a tudi naslovi lastnikov prizadetih krav, da se olajša uradno postopanje.

Vsi ukrepi, vsa prizadevanja in žrtve posameznikov kakor tudi občin in živinorejskih organizacij nimajo zadostnega uspeha ali pa ostanejo celo brezuspešne, če se ne zatirajo zakotni biki. Zakotni biki pokvarijo in uničijo ono dobro, kar z velikimi žrtvami ustvarijo umni živinorejci pri izreji dobrih licenciranih plemenjakov.

Zakotni biki delajo neopravičeno konkurenco licenciranim bikom, ker so pri njih skočnine navadno cenejše, tako da se reja dobrih bikov komaj več izplača in zaradi tega izgubljajo dobri bikorejci veselje do bikoreje. Posledica teh okolnosti je velika gospodarska škoda in so zakotni biki kakor rak rana na telesu naše živinoreje. Iz teh razlogov odobrava vsak pameten živinorejec razglas okrajnega načelstva v Kranju in se bo pozivu gotovo tudi odzval.

Politični pregled

Kakor druga leta je tudi letos na 1. decembra vsa Jugoslavija

slovesno praznovala praznik uedinjenja.

Po vseh večjih krajih so se ob tej priliki vršile večje slovesnosti, katerih prireditelji so bila po večini sokolska društva, ki so s tem obenem praznovala svoj sokolski praznik. Sokolske slovesnosti so bile združene s primernimi predavanji, pevskimi, glasbenimi in telovadnimi točkami.

V Ženevi je bil po posvetovanju državnikov, zbranih na pripravljalni razorožitveni konferenci, dosežen sporazum, da

se bo splošna razorožitvena konferenca vršila na Dunaju.

Dan sklicanja konference bo najbrže določen že na januarskem zasedanju sveta Društva narodov. Pravijo, da se bodo morda začela razorožitvena posvetovanja v začetku februarja in da bodo trajala do srede poletja. Na konferenci bo zastopanih 60 držav in bo to ena največjih konferenc, kar jih pozna zgodovina. Uspeh te konference pa je seveda dvomljiv, ker se bo na njej kresalo toliko misli, da bo težko najti enotno podlago, čeprav si ves svet želi omejitve blaznega oboroževanja.

V Avstriji je nastopila po volitvah vladna kriza.

Stara vlada je odstopila in nalogo za sestavo nove vlade je prejel krščanski socialist dr. Ender, kateremu pa sestavljenje ni šlo srečno od roke, zaradi česar je moral pustiti to delo drugim. Fašistični heimwehrovci, ki so v svoji politiki in v vsem svojem početju do pičice enako smešni in komedijantski kakor njihovi fašistični somišljeniki v Nemčiji in drugod po svetu, so v Avstriji za enkrat odžagani in nimajo nad za vstop v vlado.

V Bolgariji se razmere nikakor nočejo ustaliti. Te dni je bil zopet

sredi Sofije izvršen političen umor,

in sicer sta dva zločinca ustrelila voditelja protogerovskih makedonstvujuščih Nauma Tomalevskega. Morilca, ki so ju prijeli, sta makedonstvujušča smeri voditelja Mihajlovega in sta izvršila zločin gotovo iz maščevanja zaradi sodbe, ki je bila nedavno izrečena v sodni razpravi proti morilcem Pundevega. Makedonstvujuščі, ki sta jim puška in revolver vsakdanja zabava, se že nekaj let sem koljejo med seboj. Bolgarski opozicijski listi, ki opisujejo ta umor, odločno zahtevajo od vlade, naj že enkrat napravi red.

Dražestne kodre,

neomajno stanovitne pri vlažnem zraku ali potenju, dosežejo dame in gospodje brez žalnih škarij s pomo jo Hela-kodralne esence. Tudi najbolj zalo bubi-glavo polepša Hela, in je vsaka ondulacija nepotrebna. Velik prihranek na času in denarju ter pospešu e rast las. Pogled v zrcalo Vas bo zadivil. Takoj po uporabi oblino bujnih kodrov, mlčne frizure. Mnogo zahvalnih pisem. Posebno gledališki igralci so polni hvale. Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din, 6 steklenic 40 Din. Dr. Nic. Kemény, Košice H, poštni predal 12/210, Češkoslovaška.

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

VAŽNOST KALIJEVIH GNOJIL.

Danes je mnenje o učinkovanju umetnih gnojil mnogo ugodnejše kakor pred leti. Dognano je, da dosežemo največ uspeha z različnimi umetnimi gnojili, ako jih skupno rabimo. Fosfatna obenem s kalijevimi in dušičnatimi gnojili. Tako «polno» gnojenje se glede svojega učinkovanja približuje vrednosti hlevskega gnoja.

Zastopniki tvornic za umetna gnojila hvalijo predvsem svoje blago in tako se godi, da hvalijo prodajalci dušičnatih gnojil svoja gnojila kot najtolj učinkovita, zastopniki ostalih tvornic pa fosfatna in kalijeva gnojila. V resnici je pa treba vseh in je vsako gnojenje s posameznimi gnojili več ali manj pomanjkljivo in nezadostno.

Primeroma najmanj reklame se dela za kalijeva gnojila, dasi so za naše razmere prav tako važna in potrebna kakor druga umetna gnojila. Kalij je sestavni del rastline, ki ga v zemlji rado primanjkuje in ki ga moramo dodajati v gnojilih, če hočemo kaj več pridelati. V rahli in lahko propustni zemlji je zanj še bolj skrbeti kakor v težki ilovici. Kot kalijeva gnojila prihajajo v poštev kalijeva sol, kajnit in žveplenokisli kalij. Za nas je najbolj važna kalijeva sol, ki se danes splošno rabi.

Velika važnost kalijevih gnojil tiči za nas v tem, ker pridelujemo veliko korenstva in drugih krmskih rastlin, kakor detelj, ki so vse potrebne kalija. Zlasti ga je pa treba za krompir, peso in repo, ki so prave kalijeve rastline. Če hočemo pri teh rastlinah kaj več doseči, si moramo pomagati tudi s kalijevimi gnojili. Da bo pa učinek takega gojenja popoln, je treba s takimi gnojili pravo-

Gustav Strniša:

Klic zemlje

(Dalje.)

Kako naj čuje jadikovanje svoje skrbne kuharice, če odmeva v njegovi duši glas drugega, glas Onega, ki mu je zvesto služil vse življenje in ki je zahteval, da mora popolnoma pozabiti in zatajiti samega sebe, če hoče ostati Njegov vredni služabnik. Mirno in počasi je stopal stari župnik v dolino. K sebi je pa stiskal svojega Boga. Povsod je naraščala voda. Župnik je ni videl. Zatopljen v molitev je hitel dalje.

•

Stari Vrečar je bil tisto nedeljo zelo nemiren. Sedel je v svoji hišici na gričku. Opazoval je švigajoče strele in kmalu ujel tudi divje hrumenje hudournika, ki mu je udarilo na uho. Prestrašil se ga je. Vedel je, da je hudournik nosilec povodnji.

Starec je začutil lahen potres. Modroval je: «Moja hiša stoji na hribu. Ne bo sile! Kaj bodo pa oni, ki so v dolini? Morda še kdo semkaj prihiti?»

Pograbil je debel molek in pričel moliti rožni venec.

Hipoma se je spomnil svoje vdovele sinahe in njenega malega otroka. V dolini stanujeta. Morda bosta potrebne njegove pomoči. Se je čas, da jih spravi k sebi na hrib.

Pustil je vežo odprto, da bi lahko vsak našel v nji zavetišče, če bi tjekaj pribežal. Sam je urno odcapljal v dolino.

Ko je dospel, je voda že naraščala in pokrila pot.

Strec ni pomišljal. V svojih visokih škornjih je kar zabredel proti hiši svoje sinahe.

Ona se je pravkar odpravljala k njemu.

«Hiti! Podvizaj se, da ne bo prepozno!» je priganjal starec.

Sinaha je vzela dete in ga skrbno povila v veliko toplo ruto. Odšla sta.

Ko sta dospela na cesto, je bila voda že globlja. Zdaj nista vedela ne naprej ne nazaj.

Stari Vrečar je pa ostal vse življenje pogumen.

«Pojdimo!» je zakričal nad sinaho. Že jo je z otrokom v naročju pričel drzno potiskati pred seboj skozi naraščajoče valove.

Voda je segala do trebuha.

«Hitimo, kolikor moremo!» je silil starec. Krepkeje je držal sinaho zadaj za pleča. Hrbet je napel kakor lok in jo silil dalje.

Naposled sta dospela do brega, ki se je vzpenjal v strmino.

Že je sinaha z otrokom hitela v reber.

Starec se je trenutek oddahnil.

Prav tedaj se je zagnal vanj velik val, ki se je razbil na njegovi plešasti glavi.

Starec je zakolebal korak nazaj.

«Hitita v mojo kočo! Za me nikar ne skrbi!» je kriknil sinahi, ko se je urno pognal proti bregu. Vendar ga ni mogel doseči. Voda mu je zdaj izpodnašala noge. Zagledal je tik sebe hruševo drevo, ki ga je nesla reka.

Pograbil se je za debelo vejo. S težavo je zlezel na deblo in ga zajezdil. Valovi so ga odnesli proti sredini.

Hudournik se je spojil z naraščajočo reko, ki je vedno bolj poplavljala okolico.

Komaj je reka zavila okoli ovinka, je Vrečar zagledal starega župnika. Z dvignjenimi rokami je krilil okoli sebe in se često pograbil za prsa, kjer je imel privezan ciborij. Šklepetal je z zobmi in molil.

«Urno semkaj, gospod župnik!» je zaupil Vrečar in stegnil roko. Dosegel ga je in mu pomagal k sebi na drevo.

Oba sta obsedela v rogovili.

Drevo se je bližalo strmemu vodopadu.

«Blagoslovite me, gospod župnik!» je zaprosil Vrečar.

Župnik ga je mirno pogledal in vprašal:

«Vrečar, stari, moj dobri prijatelj, ali se kesaš svojih grehov?»

«Kesam se jih, gospod župnik. Vsega slabega mi je žal.»

«Blagoslavljam te in te odvežem vseh grehov. Ali hočeš sprejeti telo Gospodovo?»

«Hočem!» je odvrnil starec.

Oba sta se poslavljala od življenja.

Nevihta je nekoliko ponehavala. Deš je še vedno lil. Voda je pa nesla oba starca v objem smrti.

časno v zemljo, na njivah na vsak način pred setvijo, in sicer najmanj 14 dni ali pa še en teden prej.

Kalijeva gnojila so jedka in bi lahko škodovala nežnim rastlinam ob času kalenja, če bi prišla v dotiko z razvijajočo se klico. Prav temu dejstvu je tudi pripisati, če se niso povsod pokazali enako ugodni uspehi s kalijevimi gnojili.

V splošnem so se izkazala kalijeva gnojila tudi pri nas kot jako uspešna, če jih rabimo pravočasno in pravilno. Zato jih danes prodajajo tudi že v izgotovljenih mešanicah poleg dušika in fosforne kisline, kakor n. pr. v nitrofoskalu.

Komur je na tem, da sam preizkuša vrednost kalijevih gnojil v zvezi z drugimi gnojili in pri raznih sadežih, temu priporočam, da prireja na svojih zemljiščih sam potrebne gnojilne poizkuse po navodilih, kakor jih prinašajo naši strokovni listi. Sicer je pa njih ugodna učinkovitost in važnost že splošno znana.

POCENITEV KMETIJSKEGA OBRATA.

V težkem položaju, v katerem se nahaja naša kmetija, se moramo vprašati, kaj in kako bi se dalo ceneje pridelovati, da bi kmetija več nesla. Stroški postajajo čim dalje večji, dočim se nam dohodki krčijo. Kako naj znižamo stroške pridelovanja? To vprašanje je danes pereče.

Glavni stroški za kmetijo so stroški za delavce in posle. V tem pogledu so danes najbolj prizadeti gospodarji, ki morajo delati z najetimi močmi. Mali posestnik, ki dela z domačimi močmi, ima veliko ugodnejše stališče. Zato so male kmetije še najbolj na varnem in prenašajo še najlaže današnji položaj. Izmed ostalih stroškov na kmetiji je navesti stroške za nakup in popravo orodja, za nakup gnojil, za semena in razne druge gospodarske potrebščine.

Glavno načelo današnjega gospodarstva mora biti, da smo pri vseh teh stroških do skrajnosti varčni in da se ogibljemo vsega, kar nam nič ne nese. Čim manjši so naši dohodki zaradi slabe prodaje in nizkih cen, tem bolj je treba s stroški računati. Varčen gospodar bo vse stroške točno zapisoval, da bo laže računal in kalkuliral. — Če ima gospodar z delom največ stroškov, potem se kaže ti dve možnosti za znižanje teh stroškov. Po e n i s t r a n i zamoremo stroške za delo znižati s tem, da nadomeščamo drago ročno delo s cenejšim vprežnim delom in pripravnimi stroji, in česar ne moremo sami storiti, da si pomagamo z združenimi močmi. Tudi se priporoča, da se v ta namen poprimemo izboljšanega načina pridelovanja. Pri okopavinah, h katerim spada vse naše korenstvo in ki so velikega pomena za naše razmere, se je treba splošno poprijeti setve, odnosno saditve v pravilne vrste in obdelovanja (okopavanja, osipovanja) z vprežno živino. Na ta način se je v zadnjem času že veliko dobrega doseglo in marsikatero delo izboljšalo in pocenilo.

Po d r u g i s t r a n i si zamoremo pomagati z omejitvijo sadežev (kultur), ki zahtevajo veliko dela in ki premalo prinašajo. Od takih izprememb in preureditev je v posameznih primerih in krajih tudi nekaj uspeha pričakovati, vobče pa seveda ne, ker so naše kulture večidel prav prikrojene našim razmeram in potrebam. Delno opuščanje žita prihaja le tam v poštev, kjer ga sejemo preko domače potrebe. Razmeroma veliko prostora zavzemajo pri nas različne okopavine, ki potrebujejo največ dela, ki so pa važne za našo prehrano, prašičerejo itd. Marsikje bo kazalo omejiti dragocene vinograde in jih nadomestiti z nasadi sadnega drevja, ki zahtevajo najmanj dela.

Pa tudi pri drugih stroških se bo treba omejevati le na najpotrebnejše izdatke, da bomo laže izhajali.

Kožni sejmi v Ljubljani

Dne 26. januarja se bo vršila v prostorih Ljubljanskega velesejma zopet velika dražba kož vseh vrst divjačine. Priredi jo lovska prodajna organizacija «Divja koža», katere skrb in naloga je, da naša dobra kožuhovina doseže vredne cene. Pred vojno Ljubljana ni prišla v poštev kot zbirališče kožuhovine iz več pokrajin. Vsaka pokrajina je prodajala zase. Gorenjci so prodajali kože na Koroško, dolenjsko blago so pokupili Štajerci, Notranjci pa so trgovali s Trstom. Največ kožuhovine od nas je šlo na Tirolsko. Po deželi so nakupovali kožuhovino razni kupci, ki so si s tem služili lep denar. Kdor tem ni zaupal, je nesel svoje blago v Ljubljano, kjer je bil glavni sejem na dan sv. Neže. Sejmarili so po ulicah, raznih dvoriščih in po gostilnah. Pa tudi tukaj je prišlo blago navadno zopet v roke prekupcev, ki so plačevali cene, kakor je bilo prav njim. Vsako leto so bile tako za naše lovce izgubljene ogromne vsote.

Ko se je ustanovila «Divja koža», ki posluje po vzorcu velikih kožuhovinskih tržišč, so prekupci večinoma odpadli. «Divja koža» deluje v korist lovstva brez kakega posebnega lastnega dobička; le za kritje svojih režijskih stroškov si zaračuna mal odstotek od prodanega blaga, kar bi seveda prekupčevalcem ne moglo zadostovati, če bi hoteli od tega živeti.

Dolžnost slovenskih lovcev je, da oddajajo divje kože svoji organizaciji in ne prodajajo podeželskim prekupčevalcem, ker si s tem le škodujejo. Čim več blaga je zbranega na dražbi, tem večji kupci pridejo iz inozemstva, ki plačujejo svetovnemu trgu ustrezajoče cene.

Pomladitev v 24 urah

je, kakor sporoča njeno zahvalno pismo, dosegla ga. dr. A. v Pragi: Deset lončkov Eros-creme, ki sem jih dobila od vas, sem morala prepustiti znancem. Moj obraz je dobra reklama za vašo kremo, kajti kljub svojim 49 letom sem videti lepa in mladostna. Eros-krema odstrani naglo in sigurno vse zajedalce, gube, pege, nosno rdečico, rjave in rumene lise, solnčne pege. Garancija: sli denar nazaj, če ni uspeha. Cena 12 Din, 3 lončki 25 Din, 6 lončkov 40 Din. Dr. Nic. Kemény, Košice C, poštni predal 12/E 10, Češkoslovaška.

Sejmi

8. decembra: Litija.
9. decembra: Dobrova, Metlika, Mokronog.
10. decembra: Sv. Jurij ob južni železnici.
13. decembra: Mengeš, Jurklošter, Mišji dol, Gornji Logatec, Radovljica, Sv. Lovrenc pri Prožinu, Žalec, Sv. Duh pri Ljutomeru, Studenice pri Poljčanah, Sv. Peter pod Sv. gorami.

Tedenski tržni pregled

ŽIVINA. Na zadnjem mariborskem sejmu so prodajali za kilogram žive teže: vole po 7 do 9 Din, bike po 7 do 7·50 Din, krave po 3 do 6·25 Din, mlado živino po 7·50 do 9 Din. Kupcev za inozemstvo ni bilo.

ŽITO. Razpoloženje za žito zopet čvrsto. Na ljubljanski borzi so ponujali (za 100 kg; postavljeno na slovensko postajo): p š e n i c o, baško,

---

«Krepko me primi za eno roko, da ne izgineva oba v valovih!» je dejal župnik.

Vrečar ga je prijel.

Župnik je odprl kelih, ki ga je imel na prsih. Sredi valov je zablestela bela hostija. Stari duhovnik je obhajal najprej Vrečarja, potem še samega sebe.

Trenutek sta oba molčala in tiho pomolila.

Župnik je povzel besedo:

Drevo je bilo že blizu vodopada.

Oba sta mahoma začutila silen sunek. Komaj sta obdržala ravnovesje.

Drevo se je trenutno ustavilo. Začula sta glasove. Več krepkih rok, oboroženih z dolgimi kavlji, je potegnilo drevo k bregu.

«Rešena sva!» se je razveselil Vrečar.

«Rešen sem na vekomaj, amen!» je komaj slišno odvrnil župnik in se mrtev zgrudil v valove. Zadel ga je mrtvoud.

*

Pri Ferjanovih je mlada poštarica pridno delala v svojem uradu. Le včasi je pogledala venkaj v razburkano naravo. Videla je nevihto, ki je divjala že več tednov, ni pa mislila na povodenj.

Tedaj je pričela voda teči v sobo.

Vanda je kriknila in preplašena zbežala v zgornjico.

«Hiša je močno zidana. Upam, da je voda ne odnese!» je mrmral stari Ferjan, dočim je sin hitel reševat živino.

Stara krava sivka ni hotela iz hleva. Siloma so jo spravili venkaj in jo gnali v hrib. Žalostno je mukala, kakor bi se poslavljala od svojega doma.

V dolini je nastala medtem prava zmešnjava.

Repičkov hlapec, star fant, je obsedel v hlevu na postelji in ni hotel nikamor. Ko je segla voda že do postelje in jo dvignila, se je šele premislil. Lezel je iz hleva in dospel pod skedenj. Bil je že zelo star. Pri hiši so ga imeli bolj iz usmiljenja. Zdaj se mu je kar nekako zbledlo. Kamor je stopil, povsod je bila sama voda. Sam ni vedel, kaj počenja, saj ga je voda popolnoma zbegala. Kar capljal je okoli hiše. Pod skednjem je našel star plug.

Pograbil ga je in ga pričel tiščati na tla, prav kakor bi oral. Medtem mu je voda že segala do vratu. Stari hlapec je pa hripal:

«Preorati moram zemljo! Vso moram preorati! Prekopati jo moram! Voda bo odtekla v tla. Premalo našega znoja smo še dolili materi zemlji! Žejna je! Strašno je žejna! Krvav pot bi bili morali potiti, pa bi nam ostala vsa priroda dobra. Zdaj nas je pa prepustila zemlja divji vodi, ki burka okoli nas!»

Vedno krčeviteje je stiskal plug. Voda mu je že silila v usta, še je tiščal plug in hrkal:

«Zemljica, moja rodna, ne maram, da bi me odnesla voda! Vedno sem ljubil tvojo grudo! Nikoli se ne bom ločil od nje, nikoli ne! Plug, moj stari, le orajva v smrt! Priorala bova do neba. Razmetala bova črne gruče oblakov in zarezala v zlato zarjo!»

Še je hropel. Naposled se je otožno skremžil in obstal v vodi tesno združen s plugom.

Ko je voda odtekla, so našli starega hlapca mrtvega. Držal je krčevito za plug. Njegovo staro, nagubane lice je bilo resno. Vzločen je slonel na plugu. Izruvana trava se je zapletla med plug in starčeve noge in roke ter jih okrasila z zelenjem. Okoli vratu se mu je ovil tenek slak, kakor bi ga zemlja ovila z lovorjevim vencem, ker ji je ostal zvest tudi v smrti.

Siloma so mu iztrgali plug iz rok in ga položili k večnemu počitku.

Bahačeva krava liska je zašla med potjo, ko so jo gnali v hrib, pregloboko v vodo. Zapletla se je med veje zelene jelše, ki jo je vlekla voda s seboj. Krava je plavala še mrtva z njo. Ko je odtekala voda, je krava še vedno z dvignjeno glavo silila v jelšo, kakor bi se pasla po njenih vejah.

Hiša nemega Andraža, ki je bila lesena in majhna, velika za dobro pasjo kočo, je plavala kakor lesena škatla po valovih.

Nemi Andraž je stal na bregu. Mahal je z rokami in nerazločno grgral. Po licih so mu curkamo lile solze. Ni si mogel misliti, da mu hudournik odnaša njegov skromni dom.

Frtačev Cenc, deček, ki je delal preglavice vsej vasi, je jezdil na vodi debel tram. Imel je samo hlače na sebi. Smejal se je valovom in drsno lovil ravnotežje z močnim drogom, ki ga je komaj držal v svojih otroških rokah. Imel je pač svojo posebno srečo! Preden je švignil tram

po 185 do 202·50 Din, t u r š č i c o, baško, umetno sušeno, po 132·50 do 135 Din.

HMELJ. V Žatcu so nakupovali hmelj po 350 do 500 češkoslovaških kron za 50 kg.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi smo dobili v v a l u t a h:

1 dolar za okrog 56 Din;

v d e v i z a h:

100 avstrijskih šilingov za 795·22 do 798·22 Din;
100 nemških mark za 1347 do 1350 Din;
100 madžarskih pengov za okrog 989·15 Din;
100 italijanskih lir za 295·12 do 297·12 Din;
1 dolar za 56·36 do 56·56 Din;
100 francoskih frankov za 221·25 do 223·25 Din;
100 češkoslovaških kron za 167·39 do 168·19 Din.

Vojna škoda se je trgovala po 424·25 Din, a investicijsko posojilo po okrog 81·20 Din.

DOPISI

SODRAŽICA. Naši tržani so letos, kakor običajno, proslavili praznik uedinjenja in osvobojenja na najsvečanejši način. Raz vseh hiš so vihrale državne trobojnice in vse je bilo v svečanem razpoloženju. Sokolsko društvo je priredilo na predvečer telovadno akademijo, pri kateri so nastopili vsi oddelki z izbranimi vajami in spremljevanjem društvenega tamburaškega zbora. Brat starosta Oberstar je pojasnil pomen tega slavnostnega dne. Z vznešenimi besedami je v daljšem govoru razložil vso zgodovino in ves razvoj sokolstva od početka do danes kakor tudi trpljenje našega naroda pod suženjstvom bivše Avstrije do naše osvoboditve. Njegov govor so vsi z zanimanjem poslušali ter vzklikali našemu kraljevskemu dvoru iskreni bratski «Zdravo!» Bile so tudi razne deklamacije. Posebno pa je omeniti, da se je slovesnost vršila v novi društveni dvorani posojilnice, ki je baš v sredini trga. Odprl se nam je nov hram prosvete in kulturnega dela, ki je nam vsem v ponos in veselje. Slavnostne maše, ki se je vršila ob 8. dopoldne, so se udeležili šolska mladina, oblastva in deputacija Sokola. Po maši je bila svečana proslava šolske mladine v tukajšnji šoli. Šolski upravitelj, br. Vodopivec, je govoril z vzpodbudnimi besedami o lepoti naše domovine, nakar so se vršile pevske, telovadne in deklamacijske točke ob navzočnosti staršev in drugega občinstva. Vidi se, da je učiteljstvo zelo častno izvršilo svojo dolžnost. Po šolski prireditvi je odkorakala vsa šolska mladina s trobojnico na čelu v sokolsko dvorano, kjer se je vršila slavnostna seja in zaobljuba novega članstva.

VELIKE POLJANE. Naš pred kratkim ustanovljeni sokolski odsek je proslavil državni praznik na svečan način. Jutranje slavnostne maše sta se udeležila šolska mladina in članstvo Sokola, nakar se je vršila skupna slavnost v tukajšnji šoli. V lepem nagovoru je razložila vsem prisotnim pomen državnega in sokolskega praznika šolska upraviteljica Jamnikova.

METLIKA. (S m r t n a k o s a.) Te dni je umrl v Metliki v 76. letu starosti hlapec Miha Brodarič, ki je služil pri Mežnaršičevi hiši lepo in dolgo dobo 36 let. Bil je doma iz sosednega Podzemlja in nad vse pošten. Pogodil se je že v davnih starih časih za plačo petih goldinarjev na mesec, a ko mu je gospodar sam zvišal plačo in mu dajal šest goldinarjev, jih ni hotel vzeti, češ, da se je pogodil le za pet goldinarjev. Naj v miru počiva!

KONJICE. Deca Sokolskega društva v Konjicah priredi v soboto 6. t. m. ob pol 20. in v nedeljo 7. t. m. ob 15. v telovadnici deške osnovne šole otroško igro «Grudico». Starši, Sokoli in prijatelji mladine so vabljeni na to prireditev. — Dne 5. t. m. ob 3. popoldne pa bo Sokolsko deco obdaroval sv. Miklavž v telovadnici deške šole. — Vihar, ki je divjal ves teden v našem okolišu, je napravil po gozdovih ogromno škodo. Posebno na Pohorju je polomljeno in izruvano mnogo drevja, tako da so nekateri gozdovi zelo poškodovani. — Na dekliško šolo v Konjicah je premeščena gdč. Gabrijela Ažmanova iz Dolnje Lendave.

Dlačice na bradi pri damah

in nadležne k o c l n e pod pazduho, na nadlehteh in mečih hitro odstrani „Citokura". Zlasti na obrazu in na mečih, ki jih pokriva kot dih nežna svilena nogavica, se močno opažajo nadležne kocine in so Vas mogoče že često spravile v zadrego. „Cito" odpravi vsako nezaželjeno rast kocin v nekoliko sekundah zajamčeno brez bolečin in nevarnosti, radikalno in za vselej. Gospa T. piše „Čutim se srečno, odkar je „Cito", sovražnik kocin in dlačic, ugonobil korenike nezaželjenih dlačic." Tudi gospodje jo lahko uporabijo. Brije brez mila, brez noža in brez aparata.

Cena 12 Din, 3 steklenice 25 Din.

Dr. Nic. Kemény, Košice, D., poštni predal 12/M 10 CSR.

ČERMOŽIŠE PRI ŽETALAH. Sram nas je že pisati iz naših krajev. Komaj nekaj tednov je od tega, ko je bil mežnar in mizar Jožko Blazina od podivjancev pobit na tla, da je v bolnici v Ptuju umrl, so se že v Čermožišah stepli. Vršila se je tam gostija Edike Karžinove in je med prežarji prišlo do pretepa, kar je že grda stara navada. Pri tem je bil ubit mlad fant iz Stoperc. Ubijalec je neki po domače Škorc, ki je sploh na slabem glasu. Če se kje sprejo sosedje zaradi meje ali ceste, je že nekak povod, pri mladini je pa kriv podivjanosti največ alkohol, zlasti vražja šmarnica. Če je kak praznik, se že kar moraš bati sirovosti. Zlasti pa so nevarne preže. Kdaj bo odpravljena ta nesrečna navada norenja po prežah. Proti prežam in podobnim prilikam za sirove pretepe bi se pač moral izdati strog zakon, saj si na svatbe že ne upa več noben miren svat.

DOMAČE NOVOSTI

* **Odlikovanje orožnikov Šnuderla in Megliča.** Minulo nedeljo se je vršila v ljubljanski bolnici lepa svečanost. V bolnico je prišel orožniški komandant v Ljubljani, polkovnik g. Paroko, in v spremstvu adjutanta in podpolkovnika izročil ranjenima orožnikoma Šnuderlu in Megliču, žrtvama jezerskega spopada, zlati svetinji za vestnost in hrabrost v službi. Oba ranjenca sta se za odlikovanje prisrčno zahvalila.

* **Sreski kmetijski referent za srez dravograjski.** Ljubljanska banska uprava je postavila za vršilca dolžnosti sreskega kmetijskega referenta za dravograjski srez v Prevaljah g. Alfonza Z d o l š k a, dosedanjega pomočnika sreskega kmetijskega referenta v Kranju.

* **En milijon dinarjev za olajšanje bede svojih rudarjev** je darovala Trboveljska premogokopna družba. Dobili bodo podpore najbednejši siromaki. Razdelitev bo izvršil poseben odbor pod vodstvom rudarskega glavarja inž. Strgarja.

* **Težave jeseniškega delavstva.** Delavci KID na Jesenicah in na Blejski Dobravi preživljajo zadnje čase hude skrbi. Zaradi pomanjkanja naročil se od časa do časa odpuščajo delovne moči. Te dni je dobilo zopet večje število delavcev ob-

---

čez vodopad, se je trenutno zadrl v ilovnato zemljo na bregu. To je dečka rešilo. Drzno je skočil s trama in se pognal h kraju.

Še mnoge verjetne in neverjetne reči so si ljudje pripovedovali o povodnji.

Vrnimo se k Ferjanovim!

Gospodar in poštarica sta v zgornjici opazovala divjanje povodnji.

Ferjan je pač mislil, da je doma še najbolj varen. Upal je, da bo divjanje vode kmalu ponehalo, ker ni skoro nič več deževalo.

Prav tako je upala tudi Vanda. Pa sta se oba motila. Voda je naraščala in divjala vedno bolj. Spet je začelo liti. Valovi so se kupičili, se penili in se razburkani zaletavali na vse strani. Odnašali so vse, kar jim je prišlo na pot.

Ferjana je pričelo skrbeti. Vas je ležala v kotanji, zaključeni med dvema gorama. Naraščajoča reka ni mogla dovolj hitro odteči. Vse je poplavila in se dvigala višje in višje.

Manjkalo je še kak meter do Ferjanovega okna v zgornjici.

Ko je Ferjan opazil razdejanje, ki ga je provzročala voda, je žalostno pogledal Vando in pripomnil:

«Gospodična! Največ pol ure bova še tu! Potem morava zlesti na streho. Kaj se bo nato zgodilo, pač ve samo Bog! Prosiva ga, naj se naju usmili!»

Vanda je stala poleg njega. Ni se bala smrti. Nikoli še ni mislila nanjo. A zdaj, ko ji je gledala v obraz in slutila strašno razdejanje razdivjane prirode, se ji je tudi smrt dozdevala nekaj naravnega, spojenega s to uničujočo grozo. Ta hladnokrvnost se je pa kmalu izpremenila v borbo, za obstanek, za življenje.

Mirno se je pripravila. Slekla je vso svojo nepotrebno obleko in se oblekla v svoj kopalni kostum ter si ogrnila dežni plašč.

*

Skoro pol ure pod vasjo je bil prevoz čez reko.

Brodnik Ferenc je sedel usodnega dne na svojem splavu. Premišljal je, kaj naj stori, da bi ljudem pomagal s svojim čolnom.

Vas, ki je ležala v kotanji med hribi, je počasi prehajala v prostrano polje. Hribi so se umaknili ravnini, na kateri so vaščani pridelovali svoje žito. Reka je tekla sredi polja in ga delila.

Ferenčev splav je bil krepko pritrjen na železen drog, ki je bil betoniran v tleh. Splav se je mirno gibal na naraščajočih valovih. Rad bi se sprostil. Vrv se je napenjala, vendar je vzdržala, splav ni mogel naprej.

Reka je bobnela. Vse okoli je molčalo.

Tedaj je presekal tišino Čičkov krik. Na bregu se je pojavil bebec in hitel po vodi proti splavu. Dosegel je čolnič, ki je bil bližje brega. Pograbil je vrv, s katero je bil čolnič privezan. Hotel jo je odvezati, da bi čolnič odpeljal.

Brodar ga je gledal in zakričal:

«Kaj vendar počenjaš?»

Norec ga ni pogledal. Rezko je zarentačil:

«Reševati hočem! Vas je v nevarnosti!»

«Pomagal ti bom!» se je odzval brodar.

«Ne boš mogel! Sam pojdem!» je odjeknilo iz Čička.

Kaj se je zgodilo tedaj v norčevi duši, tega pač nihče ni mogel razložiti. Morda je divjanje pobesnele vode, glasno grmenje in bliskanje zanetilo plamenček iskre njegove pameti, ki je zaplapolal in mu razsvetlil um, da je pričel pravilno misliti.

Vrv je bila tako zavozljana in zamotana in preprežana med vozli z bičevjem in slakom, ki ga je naplavila voda, da je sploh ni bilo mogoče odvezati.

Čiček ni imel noža. Obupno je pogledal okoli sebe, želeč pomoči.

«Nož mi daj!» je zakričal nad brodarjem.

«Čakaj, da pridem to tebe!» je odvrnil brodnik, ki je skušal dospeti bližje.

Norec je odmajal z glavo. Mahoma se je spomnil, zarežal se je. Naslednji hip se je že zagrizel v vrv s svojimi močnimi zobmi. Dlesni so se mu pordečile. V ustih je začutil svojo slano kri. Vendar ni odnehal. Kakor glodalec je vrv divje grizel, dokler ni čutil da popušča. Nagnil se je k vodi. Srknil je požirek in spral razbolela usta, ki so mu nabrekla.

Takoj nato je pograbil vrv s svojima močnima poraščenima rokama. Kite so se napele kakor modre vrvice. Naslednji hip je bil čolnič prost.

Čiček je pograbil kos vrvi, ki se je držala čolna. Hitel je ob bregu proti vasi, brodeč vodo do pasu.

(Dalje.)

vestilo, da se jim zaradi pomanjkanja dela odpoveduje služba. Ti delavci so hudo prizadeti, ker sedaj, ko je prenehalo sezonsko stavbno delo, ni nikjer zaslužka. Tam, kjer se še gradi, so pa po večini zaposleni delavci iz drugih krajev, ki so seveda prav tako potrebni zaslužka. Odpuščanja so zadela v nekaterih družinah celo več oseb, ker so sinovi in hčerke doslej s svojim delom in zaslužkom pomagali rodbini in bo sedaj vse padlo na breme staršev, ki itak malo zaslužijo in imajo še dolgove. Ta kriza se posebno bridko občuti sedaj pred nastopom zime.

* **Ureditev občinskih cest.** Ministrstvo za gradbe namerava kmalu dogovorno z banovinami in občinami napraviti ukrepe, da bi se po vsej državi izvedla ureditev občinskih cest in se tako izboljšal promet. Stroške za popravila teh cest bi nosili sorazmerno država, banovine in občine.

* **Prosvetno delo Sokolstva na deželi.** V Konjicah je priredil higiensko razstavo Zdravstveni dom v Mariboru na prizadevanje tamošnjega Sokola. Razstava je imela popoln uspeh. V teku celega tedna so se vršila v razstavnem prostoru predavanja o najrazličnejših zdravstvenih vprašanjih. Vsega je obiskalo razstavo in predavanja 3000 ljudi. Posebna zasluga za uspeh gre sreskemu načelniku g. dr. Trstenjaku, notarju g. Gajšku, gg. zdravnikoma dr. Rudolfu in dr. Goričarju in duhovščini, ki je v cerkvi opozarjala ljudstvo na važnost razstave.

* **Znižanje cen sadnim drevescem v Savski banovini.** Da se čim bolj širi sadjarstvo, je znižala Savska banska uprava na polovico cene v svojih drevesnicah. Drevesa se oddajajo sedaj po 6 Din, cepljene trte po 1 in pol Din, korenjaki po 30 par in ključi po 10 par. To je imelo za posledico, da je znatno narasel nakup sajencev. Podobne ukrepe bi potrebovali tudi v naši banovini, katere sadjarstvo je mnogo trpelo in še trpi od predlanske pozebe. Ustreženo bi bilo pa tudi mnogim lastnikom šmarničnih vinogradov, ki ne morejo prenoviti svojih vinogradov, ker so sedaj cepljenke predrage.

* **Hrastniški steklarji vzgled medsebojne pomoči.** Zaradi splošne gospodarske krize so izostala pri hrastniški steklarni naročila za gotove vrste stekla in je podjetje sklenilo omejiti obrat. Nameravali so nekaj delavcev sploh odpustiti, druge pa poslati na daljše brezplačne dopuste. Da ne bi bilo teh žrtev, so se steklarji sporazumno pogodili s podjetjem, da bodo delali vsi dnevno šest ur namesto osem in tako vsi enako trpeli. Ta šesturni delavnik bo trajal, dokler se razmere ne izboljšajo.

* **Društvo kmetijskih strokovnjakov za bivšo ljubljansko in mariborsko oblast** bo imelo društveno letno skupščino v nedeljo 7. t. m. v restavraciji «Zvezdi» v Ljubljani. Začetek ob pol 11. Med drugim bodo na dnevnem redu izprememba društvenega naslova v Društvo kmetijskih strokovnjakov za Dravsko banovino, omogočenje vstopa vseh absolventov kmetijskih šol v društvo in predavanja. Na občni zbor se vabijo absolventi vseh kmetijskih šol ne glede na to, ali so letos plačali članarino ali ne. Za redne člane pa je udeležba obvezna.

* **Bodite oprezni pri nakupovanju inozemskih strojev!** Prejeli smo: Naše kraje preplavljajo agenti inozemskih tovarn in ponujajo razne stroje. Običajno podkrepljujejo svoje ponudbe z zatrjevanjem, da se stroji, kakršne ponujajo, ne izdelujejo v naši državi in da se torej morejo uvažati brez carine prosto tudi v primerih, v katerih bi morali vedeti, da njihova trditev ni točna. Ljudje največkrat verjamejo, da bodo mogli dotični stroj res brez nadaljnega uvoziti carine prosto, in se odločijo za nakup. V zadnjem času se množe primeri, da naročniki inozemskih strojev šele ob dospetju strojev na carinarnico zvedo, da se naročeni stroji sploh ne morejo uvažati carine prosto, ali pa morajo za carine prost uvoz šele prositi, če so za to sploh dani pogoji. S tem prihajajo naročniki inozemskih strojev največkrat v veliko zadrego, ker jim carina poviša ceno tako, da je ne zmorejo ali pa je stroj tako drag, da se jim več ne izplača. Spričo tega je za interesente inozemskih strojev nujno potrebno, da se v vseh dvomljivih primerih še pred naročilom prepričajo, ali in v koliko so dani pogoji za carine prost uvoz dotičnih strojev. Take informacije se dobe pri zbornici za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani.

* **Važne odredbe glede prodaje mesa v Ljubljani.** Po sklepu tržnega odseka občinske uprave ljubljanske se mora vse meso, ki se prodaja v mesarskih lopah na trgu in v mesnicah po mestu strogo ločiti, in sicer boljše od slabšega. Označena cena mora ustrezati določeni kakovosti mesa. Govedina se loči na dva dela: na prednji in zadnji del. Ta dva imata predpisano ceno, in sicer za kilogram: mesa prvovrstnih pitanih volov sprednji del 16 Din, zadnji del 20 Din, mesa drugovrstnih pitanih volov sprednji del 14 Din, zadnji del 18 Din, mesa tretjevrstnih pitanih volov sprednji del 10 Din, zadnji del 12 Din. Svinjsko meso se loči na dva dela: karé (karmenatelc), šink in na ostalo meso. Meso in slanina hrvatske svinje morata biti ločena od domače svinje. Cene so: meso hrvatskih svinj 20 Din, karé 22 Din, meso domačih svinj 20 Din, karé 24 Din. Slanina hrvatske svinje je dražja od slanine domače in mora tudi biti vidno označena s ceno. Navedene cene so stopile v veljavo dne 20. novembra.

* **Ne v Ameriko!** Kakor poroča naš izseljenski komisariat v New Yorku, narašča število brezposelnih v Zedinjenih državah Severne Amerike od meseca do meseca. Nobeden naših ljudi, ki bi se priselil v Zedinjene države, nima upanja, da bi mogel najti zaslužka. Dnevno prihajajo v naš izseljenski komisariat naši izseljenci s prošnjo, naj jih pošlje nazaj v staro domovino. Nahajajo se v obupnem položaju. Delavec, star nad 35 let, nima upanja na zaposlenje, četudi je popolnoma zdrav. Vsak nov priseljenec gre v svojo pogubo.

* **Onim, ki prinašajo v Maribor divjačino.** Ker prinašajo ljudje v zadnjem času na mariborski trg mnogo divjačine brez predpisanih znamk ali potrebnih potrdil in se taka divjačina brezpogojno zapleni, se opozarja prebivalstvo, da morajo imeti vsi prinašalci iz srezov Maribor, levi in desni breg, ki prineso ustreljeno ali živo divjačino v Maribor, zanjo znamke, uvedene od podružnice SLD, ki jih ima vsak lastnik ali najemnki lova, iz vseh zunanjih srezov pa morajo imeti izkaz lastnika lova, odkod je divjačina, potrjen od občine.

* **Pri Gorici so neznani napadalci ustrelili italijanskega finančnega stražnika.** Agencija Stefani poroča, da so 1. t. m. v bližini Murovice pri Gorici streljali neznanci izza grmovja na avto, v katerem se je vozilo šest finančnih stražnikov, od katerih je bil ubit Cesare Rastelli. Italijanski listi, seveda, zopet trdijo, da je bil to političen atentat, ki naj bi ga izvršili Slovenci. Pravijo, da je bil eden osumljencev že aretiran.

* **Zavarovanje proti griži.** Nedavno se je v nekaterih vaseh, tako v Stranski vasi, Velikih Vrhih in Malih Vrhih pojavila griža. Da se bolezen prepreči, se je takoj odredilo in izvedlo cepljenje vsega prebivalstva omenjenih vasi proti griži, nakar se ni več pojavil noben nov primer griže v teh vaseh. Škoda je, da traja zaščita proti griži po cepljenju le pol leta.

* **Cepljenje proti steklini.** Te dni je bil podpisan pravilnik o cepljenju proti steklini, ki ukazuje prisilno cepljenje ogrizlih oseb. V posebno okuženih krajih se lahko izvede poleg drugih zdravstvenovarnostnih odredb tudi splošno cepljenje ljudi. Žival, ki je povzročila rano, se ne sme ubiti, temveč jo je treba živo ujeti in oddati živinozdravniškemu oblastvu. Samo če je velika nevarnost, da utegne taka žival ogristi še druge ljudi ali živino, se sme bolna žival pobiti, vendar pa se naj pazi, da se ne poškodujejo lobanja in možgani bolne živali. Pobito žival je treba politi s karbolom in jo dati v zaboj, napolnjen s pepelom ali žaganjem in ga poslati higijenskemu zavodu (pri nas v Ljubljano). Za cepljenje se plačajo naslednje pristojbine: za lažje primere 60 Din, za srednje 100 Din in za hude 140 Din. Za cepljenje živine se plača po velikosti do največ 30 Din. Ogrizle osebe imajo pravico, zahtevati povrnitev stroškov od lastnika stekle živali po sodišču.

POLNE GRUDI,
NAPETE MEČI,

lepe po obliki, strumne, očarljive draženti, razvija pri damah vseh starosti po zdravnikih priporočena „Ideal mikstura". Pripravi nerazvite, upadle grudi do krasnega razvitka in trdnosti. Že po štiritedenski uporabi se prsa in meči, kakor potrjujejo predležeča zahvalna pisma, očividno napnejo in zaokrožijo. Mršave partije vratu dobe mamečo, mehko linijo. Ven stoječe kosti izginejo, suhe meči se vidno okrepe z „Ideal miksturo". Garancija ali denar nazaj, če ni uspeha. Cena 12 Din; 3 steklenice 24 Din. Dr. Nic. Kemény, Košice B, poštni predal 12/B 10, Češkoslovaška.

* **Koledar «Narodno Kolo» za leto 1931.** je izšel v Zagrebu z bogato vsebino in številnimi slikami. Zlasti je obilen gospodarski del koledarja. Poleg tega pa ima tudi mnogo štiva za zabavo, saj šteje knjiga 176 strani. Stane samo 10 Din, s poštnino (priporočeno) pa 15 Din. Naroča se v Zagrebu, Vlaška ulica 53. Kdor čita hrvatsko, mu ga priporočamo.

* **Prste jima je zmečkalo.** V rudniku Hudi jami pri Laškem je padel 21letnemu rudarju Jožetu Pavliču od Sv. Ruperta nad Laškim težak kamen na prstanec leve roke in mu ga popolnoma zmečkal. Podobna nesreča je doletela 12letnega pastirja Pavla Sirka od Sv. Krištofa nad Laškim. Z desno roko je namreč pri delu zašel pregloboko v slamoreznico, ki mu je zmečkala palec.

* **Pretrgano električno žico je prijel.** Šolski učenec, 9letni Janko Kožuh, stanujoč v Kosezah, se je 23. novembra vračal od maše proti domu in prijel v Zgornji Šiški za električno žico, ki jo je ponoči utrgal vihar. Električni tok je v hipu vrgel dečka po tleh. Mimo kraja nesreče je prišel neki moški, ki je opazil nezavestnega fantka in poklical še druge ljudi na pomoč. Ponesrečenca so s precejšnjo težavo osvobodili žice. K sreči pa se je ponesrečenec kmalu zavedel. Ta primer bodi v svarilo za vsakogar, naj se ne dotika potrganih električnih žic, ker je to smrtnonevarno.

* **Grozna motociklistična nesreča v Zgornji Šiški.** Minulo nedeljo se je pripetila v Zgornji Šiški grozna nesreča. Mehanik Franc Gregorin je napravil izlet z motorjem v ljubljansko okolico in vzel s seboj šoferja Ivana Mandija. Okrog polnoči sta drvela na motorju proti Ljubljani, v Zgornji Šiški jima je pa pot nenadoma križal kolesar Viljem Meze. Vsi trije so padli. Gregorin je odletel z motorjem v jarek in si izbil dva zoba, Mandelj je pa v loku odletel na cesto in padel na glavo. Razbil si je lobanjo in je med prevozom v bolnico umrl.

* **Strašna smrt viničarja.** Te dni zvečer je nastal v Loki pri Framu v leseni, s slamo kriti viničariji Štefana Vrečka požar. Ker se je takoj razširila govorica, da v goreči hišici spi viničar, sta se dva pogumna moška odločila k temu, da sta siloma razbila zaklenjene duri. Toda viničarja nista mogla najti. Ko je streha že zgorela in se je strop porušil, se je pokaza. v kotu viseč goreč suknjič, a pod njim so opazovalci z grozo uzrli zoglenelo glavo nesrečnega viničarja. Kmalu nato so prihiteli gasilci iz Frama in Polskave, ki so se požrtvovalno lotili dela, razbrskali pogorišče in spravili zoglenelo truplo na prosto. Ljudstvo pomiluje strašno žrtev ognja, pri tem pa na vse načine ugiba, kako je utegnil nastati požar in zakaj je bila viničarija zaklenjena. Orožniki so uvedli natančno preiskavo.

* **Na potu iz mlina utonila.** Posestnikov sin Alojzij Saje iz Žabjeka pri Veliki Loki je te dni šel zjutraj mimo žage v Mali Loki in opazil v potoku Temenici žensko truplo. Saje je to povedal žagarju Koširju Alojziju, nakar je ta s pomočjo Ludovika Šepca potegnil truplo iz vode. V utopljenki sta spoznala užitkarico Andolškovo Terezijo s Kukemberga. Šepec je obvestil o nesreči

njenega sina, posestnika na Kukembergu. Nesrečnica je nesla iz mlina otrobe, omahnila na ozki brvi, padla v vodo in utonila.

* **Ogenj uničil kmetijo.** Na posestvu Rajka in Justine Grögl na Goriškem vrhu pri Dravogradu je nastal v poznih večernih urah požar, ki je vpepelil stanovanjsko hišo in gospodarsko poslopje z vso letošnjo žetvijo. Kako je požar nastal, ni pojasnjeno.

* **Hlodi so ga usmrtili.** 48letni posestnik in občinski odbornik Janez Cimermančič iz Jurne vasi in njegov 17letni sin sta vozila iz poganških gozdov hlode na žago lesnega trgovca Martina Malenška v Črmošnjice. Na križišču ob državni cesti sta uprežena konja obtičala z vozom v jarku. Moža sta spregla konja, dobila drug voz in se pripravljala, da preložita hlode. Stari Cimermančič je odpel verigo, v tistem trenutku pa so se trije težki hlodi zrušili z voza in pokopali pod seboj nesrečnega moža, ki je bil na mestu mrtev. Njegov sin je pravočasno odskočil in odnesel le majhne poškodbe na nogi.

* **Otroci zanetili požar.** Te dni je po krivdi otrok, ki so se igrali z ognjem, nastal požar v gospodarskem poslopju g. Železnika, posestnika na Rečici ob Paki. Kljub takojšnji pomoči okoliških gasilnih društev je poslopje zgorelo do tal. Posestnik je bil zavarovan le za majhno vsoto.

* **Tragična smrt užitkarice.** V Pasjeku, občina Polšnik, je našla žalostno smrt 73letna užitkarica Marija Kadunčeva, ki je v zadnjem času v Trčkovem mlinu gospodinjila lesnim delavcem. Zgodaj zjutraj je imela opravka v podstrešju hiše, nazaj grede pa ji je na stopnicah spodrsnilo in je tako nesrečno padla, da si je pri padcu prebila lobanjo in obležala mrtva. Mrtvo starko so našli delavci, ki so prišli po opravkih v hišo.

* **Zločin pri podoknici.** Nedavno se je vršila v Čermožišah pri Žetalah svatba v Kržinovi hiši, kjer se je poročila domača hčerka. Na prežo sta prišla tudi posestnikova sinova Anton Gorjup in France Jernejšek, oba iz Strmca. Okrog 20. so prispeli še domači čermožiški fantje, ki so našli omenjena Strmčana pred Kržinovo hišo in ju obkolili. Pri tem je 25letni oženjeni Janez Kovačič iz Zavinjaka udaril Antona Gorjupa z vso silo z jesenovo palico po glavi. Gorjup je imel še toliko moči, da je tekel nekaj korakov iz vasi proti Travnovemu potoku, kjer je sredi občinske ceste obležal. Okrog dveh so prišli mimo sirovi napadalci, ki pa se za onesveščenega Gorjupa niso zmenili. Šele naslednje jutro so našli vaščani Gorjupa in ga prepeljali v brezupnem stanju na njegov dom. Kovačič priznava svoj sirovi zločin. Prepeljan je bil v zapore sodišča v Rogatcu.

* **Sirov pretep z noži in koli.** V Reki pri Litiji je z alkoholom napolnjeni Franc Smrekar z nožem zabodel v pljuča posestnikovega sina Karla Zidarja ter ga nevarno ranil. Smrekar je nato pobegnil, a ga je dohitel posestnikov sin Franc Potisek, kateremu so pomagali še drugi. Med tepežem so Smrekarja tako obdelali s koli, da je obležal nezavesten in da je, prepeljan v ljubljansko bolnišnico, podlegel ranam.

* **Pretep v gostilni.** K tej notici nam pišejo z Javornika, da g. Serdenška ni napadla trojica, ki je sedela v sosedni sobi in je bila popolnoma mirna, kar lahko izpriča sam gostilničar, ki je bil ves čas navzoč pri omenjeni trojici. G. Serdenšek si je zlomil nogo po nesrečnem naključju in ne pri pretepu. Eden od družbe je še celo pomagal nesti ponesrečenca na voz, s katerim so ga odpeljali k zdravniku na Jesenice.

* **Roparski napad.** Pred dnevi se je vračal zvečer s sejma v Št. Juriju pod Taborom Jakob Bokal, posestnik izpod Sv. Planine. V samotni dolinici med Sv. Lenartom in Sv. Planino ga je nenadoma napadel neznanec, ki ga je z močnim udarcem po glavi pobil na tla. Bokal je bil še toliko časa pri zavesti, da je čutil, kako me je napadalec preiskoval žepe, nakar se je onesvestil. Napadalec ni našel pri ranjencu nobenega denarja in je izginil v noč. Čez kako uro se je Bokal zopet osvestil, imel pa ni toliko moči, da bi nadaljeval pot proti domu. Splazil se je pod neki kozolec in tam prebil noč. Naslednji dan se je zglasil v rudniški bolnici v Trbovljah, kjer mu je g. dr. Baumgarten nudil zdravniško pomoč. Rana ni smrtno nevarna, vendar zelo huda. Zločinca zasleduje orožništvo.

* **Sirov napad.** Na zadevno vest v «Domovini» smo prejeli naslednje pojasnilo: Podpisani sem že več let v nasprotstvu zaradi cementne strešne opeke z družino Ponikvarjevo v Dobrovi pri Škocjanu. Član te družine, Feliks Ponikvar, bratranec moje žene, je bil pred dvema letoma pri nas na brezplačni hrani. Ko mi je bilo tega dovolj, sem ga napodil. Dne 17. septembra t. l. ob 4. uri popoldne sem se vrnil po mesečni odsotnosti domov in našel v naši hiši pri jedi in pijači Feliksa Ponikvarja. Zahteval sem, naj se takoj odstrani in zapusti hišo, toda on je potegnil žepni nož in me napadel. Zadeva pa se je za takrat poravnala. V mraku sem šel po opravilih v Škocjan in se vrnil zvečer ob 10. uri domov. Ko sem hotel stopiti v hišo, so bila glavna vrata zaklenjena. Na klic, naj mi žena odpre, so stopili izza ogla hiše trije moški, oboroženi s koli, med njimi brata Feliks in Alojzij Ponikvar. Začeli so vsi trije tolči po meni in bi mi bili gotovo zdrobili glavo, da nisem nastavil na glavo levo roko v obrambo. Zaradi udarcev imam večkrat zlomljeno roko in počeno kost in bom pri izvrševanju svojega poklica najbrže oviran za vse življenje. Franc Mulej, izdelovatelj cementnih izdelkov v Dobrovi pri Škocjanu.

* **Vlom v ormoški poštni urad.** V noči od sobote na nedeljo so v ormoški poštni urad vlomili neznani zlikovci ter odnesli razne vrednosti. Za storilci sicer ni sledu, vendar pa je zanimivo, da so se v Ormožu ukradene znamke našle v Ptuju pred magistratom. Vloma sta osumljena cigan Marko Goman iz Mačkovcev v srezu Čakovcu ter ciganska tolpa Štefana Jurjeviča. Ni pa izključeno, da je ta vlom v zvezi z vlomilci, ki so v zadnjem času izvršili več vlomov po Slovenskih goricah.

* **Truplo umorjenca v mlaki.** V Kosezah se nahaja opuščena opekarna Stavbne družbe. Sredi jame, kjer so svoječasno kopali ilovico za opeko, se nahaja vodnjak za odtekanje vode. Tam so v preteklem tednu našli neki mladi dijaki v vodi plavajočo vrečo, iz katere so molele človeške noge. Tjakaj došla ljubljanska policija je potegnila vrečo na suho ter ugotovila, da se nahaja v njej neznan mrtvec. Truplo je bilo v zelo razpadlem stanju in je imelo črepinjo vzadaj razbito, kar priča, da se je zgodil umor. Pri mrtvecu niso našli ničesar v praznih žepih. Policija je kmalu dognala, da je umorjenec 27letni Smail Vojniković, po rodu iz Bosanske Dubice, prekupčevalec s staro obleko, ki je dospel šele dne 29. septembra v Ljubljano. Kot zločina osumljeni so bili aretirani bivši uradnik Josip L. iz Zgornje Šiške, njegova žena in neki krošnjar.

* **Pretep zaradi žen.** V Nemški vasi pri Trebnjem je krojač Josip Čeh prišel s svojo ženo Ano vasovat k posestniku Mežanu, ki je oba pogostil s pijačo. Kmalu nato je prišel tudi 30letni gostilničar in krojač Alojzij Opara iz Nemške vasi, ki ga je Mežan kot dobrega prijatelja prav tako pogostil s kozarcem vina. Opara je pri tej priliki vprašal Čehovo ženo Ano, zakaj se vedno prepira z njegovo ženo Marijo. Pri tem ga je Čehova porinila v stran, da je pljusknilo iz njegovega kozarca vino, nakar je Opara dejal: «Pa ne bom pil, če mi ga ne privoščiš!» Z naglim zaokretom je skočil nato mož Čehove proti Opari, ga zgrabil za vrat, udaril s pestjo po glavi, pahnil v vežo, nato pa pred hišo, kjer je Opara obležal nezavesten in dobil tudi hude poškodbe na desni nogi. Morali so ga prenesti domov, nato pa v bolnico.

Dobro voljo . . .

dosežemo najlaže z glasbo, posebno če jo lahko poslušamo ugodno doma. Tudi Vi lahko igrate pótem naših poučnih pisem, ki so Vam brezplačno na razpolago. — Zahtevajte neobvezno brezplačno knjižico: «Kako postanem dober godbenik?»

MEINEL & HEROLD

tvornica glasbil in harmonik, prodajna podružnica

Maribor št. 104.

* **Zasledovan mednarodni tat.** Orožniki v okolici Šoštanja zasledujejo 54letnega Franca Werdaua, po poklicu cirkuškega glumača, ki je doma v Št. Juriju ob južni železnici. Možak je že dolgo zasledovani mednarodni tat in ima na vesti tudi večji vlom, ki ga je izvršil nedavno v sresko sodišče v Šoštanju. Werdau ali pravilno Verdan, ki je že desetkrat predkaznovan, je srednje postave, okroglega obraza, črnih las, gladko obrit in vedno elegantno oblečen. S seboj nosi navadno tudi aktovko.

* **Nadležni gostje v Slovenskih goricah.** Prejeli smo: Po dobri sadni letini so se naenkrat pojavili v Slovenskih goricah vsiljivi krošnjarji, največ menda iz Savske banovine. Vozili so se z avtomobilom. Prodajali so sukna, ki ni za nobeno rabo in krojači sploh ne morejo izgotavljati oblek iz tako ničvredne tkanine. Ti krošnjarji so že več ljudi opeharili za lepe denarce. Žalostno je, da vsa svarila nič ne zaležejo. Šele, ko so ljudje že opeharjeni, spoznajo, da je vendarle najbolje kupiti pri domačih trgovcih, ki jih imajo stalno pred očmi in od katerih lahko tudi zahtevajo odškodnino, če dobe pri njih slabo blago, dočim krošnjarji izginejo in jih ni več videti.

* **Sleparstva nekih izseljenskih agencij.** Neke ameriške agencije razglašajo po evropskih časnikih, da posredujejo delo v Ameriki, agencija «Hugo Kals» v San Paolu v Braziliji pa obeta celo brezplačen prevoz v Brazilijo. Opozarjamo naše ljudi, da je to nemogoče, ker je v Zedinjenih državah in Kanadi izključena vsaka zasebna agencija za vseljevanje, ona v San Paolu pa v resnici ne more nuditi nikomur brezplačne vožnje. Namen vseh teh agencij je edino, da izvabijo od naših delavcev pristojbine, ki jih vedno zahtevajo naprej.

* **Žrtve junakov noža.** Ne le v vinorodnih krajih, tudi v sami Ljubljani in okolici se je pričel uveljavljati nož. V ponedeljek zvečer so prišli v gostilno «Trnovski zvon» na Krakovskem nasipu v Ljubljani zidarja Dominik Arčon, Felicijan Muzetič in tesar France Boltar. Vsi trije so pristojni v Gorico. V gostilni je neki dolgin začel brez povoda izzivati, pograbil tudi nož in sunil vse tri po vrsti v zadnji del telesa. — Vinko Osel, pečarski pomočnik z Viča, se je v nedeljo zvečer z avtobusom odpeljal v Zgornji Kašelj. Tam so neznani fantje začeli avtobus obmetavati s kamenjem, nakar je šofer voz ustavil. V nastali prepir se je vmešal tudi Osel; nenadoma ga je pa nekdo z nožem sunil v glavo za levo uho in ga hudo poškodoval. — Peta žrtev junakov noža je bil 23letni mlinar Alojzij Lah iz Srednjih Gameljnov. Njega je na cesti brez povoda v nedeljo ponoči nekdo napadel in ga z nožem sunil v glavo in hrbet. Lahove poškodbe so zelo nevarne.

* **Cigani so se stepli** na Kamnem vrhu pri Novem mestu in sta bila dva hudo ranjena. V kandijsko bolnico prepeljani Miha Brajdič je kmalu podlegel poškodbam, a najbrže bo umrl tudi drugi ranjenec Jože Brajdič. Ko je skupina pristašev umorjenega Mihe iskala morilca, so se cigani ponovno zbili ter prestrelili nogo Jožetu Brajdiču drugemu, ki so ga nato kar v samokolnici privlekli v bolnico.

* **Na deset let težke ječe je bil obsojen** pred senatom petorice v Mariboru posestnik Karel Rojko iz Grajenšaka, ki je v zvezi s svojo ženo Barbaro ubil svojega zeta Lesjaka. Barbara je dobila štiri leta strogega zapora.

* **Z nožem v hrbet.** V Zalogu so pijane sirovine napadle 25letnega Franca Zupančiča, delavca v vevški papirnici, stanujočega v Spodnjem Kašlju, in mu prizadejale tri sunke z nožem v hrbet. Noževske smrkoline so orožniki že polovili.

* **Zborovanje mesarskih zadrug.** Te dni se je v prostorih restavracije hotela «Slona» v Ljubljani vršilo važno zborovanje predstavnikov mesarskih zadrug iz Slovenije, na katerem se je razpravljalo o važnih vprašanjih mesarske obrti. Zlasti se je konferenca pečala z davčnimi vprašanji, s klanjem živine pri kmetovalcih in pri špeharjih, z načrtom obrtnega zakona (v pogledu določevanja cen), z vprašanjem reforme davka na poslovni promet in z drugimi zadevami. Razprava se je vršila tudi o potrebi zboljšanja organizacije mesarjev, predvsem o ustanovitvi Zveze mesarskih zadrug, ki naj bi sodelovala s sorodnimi organizacijami v ostali državi. Tako zborovanje je glasen opomin živinorejcem, da se tudi oni zganejo.

* **Rimski grobovi ob Dunajski cesti.** Pri kopanju jarka poleg prelazov Dunajske ceste v Ljubljani so delavci ob desni strani naleteli na čudno položene plošče iz opeke. Pri nadaljnjem kopanju so se plošče razdrobile in iz votline so se privalile pred nje v jarek stare glinaste posode, iz katerih so se vsipali različni predmeti. Pri nadaljnjem kopanju so delavci naleteli na enake grobove, v katerih so našli prav tako različne žare in drugo posodo, v kateri so bili shranjeni rimski novci, največ bakreni, pa tudi iz dragocenejše kovine. V enem grobu so našli veliko srebrno ploščo, na eni strani z lepimi, vrezanimi krogi, dočim je bila prednja stran popolnoma gladka in je najbrže služila za ogledalo. Poleg tega je bilo najdenega več krasno brušenega, izredno finega barvastega stekla. Priložene so bile tudi steklene tube, v katerih so se najbrž nahajale dišave, ki so jih Rimljani polagali v grobove. Dalje je bilo izkopanih tudi več iz gline pečenih in zelo lepo oblikovanih leščerb, v katerih je gorelo olje.

* **Divja lovca.** Čuvaj Andrej Oitzel iz Zgornje Kokre, ki je uslužben pri družbi «Jezersko», je zasačil v loviščih te družbe pod tako zvano Gamzovo planino dva moška, ki sta drla košuto. Ko se jima je na tihem približal, sta ga opazila in zbežala, odrto košuto pa pustila na licu mesta. Lovec Oitzel je v enem izmed divjih lovcev spoznal Megliča Franca iz Loma pri Sv. Katarini. O vsem je obvestil orožništvo, ki je z njegovo pomočjo začelo zasledovanje. Tam v bližini sta že dalje časa zaposlena kot gozdna delavca brata Franc in Aleš Meglič iz Loma. Oba sta znana kot strastna divja lovca. Orožniki so v navzočnosti lovskih čuvajev izvedli na domu bratov Megličev hišno in osebno preiskavo. Našli so svežo kožo, loj divjega kozla, dva para svežih rogov divjega kozla in par svežih srnjakovih rogov. Dalje so našli na stanovanju 21 ostrih nabojev za lovsko puško enocevko. Vse te predmete so orožniki takoj zaplenili in oddali sreskemu načelstvu v Kranju. Franc in Aleš Meglič vsako krivdo zanikata.

* **Neupravičena posest lovske puške.** Grm Franc iz Mačjega dola pri Trebnjem je navdušen lovec. Nabavil si je protipravno lovsko puško in si je prisvajal po tujih loviščih divjačino. Pri tem divjem lovu je bil zasačen in prijavljen orožništvu. Ker je pa dosledno tajil, da bi imel lovsko puško, je orožništvo izvršilo hišno preiskavo in je našlo puško v kleti za vrati. Divji lovec je moral puško oddati orožništvu in se bo moral zagovarjati pri sodišču.

* **Za uboj deset let ječe.** Kovač Josip Medved iz Drenovice pri Vinici je 15. septembra letos na Vinici pred gostilno Ivana Mihelčiča zabodel z nožem lastnika v levo stran prsi in mu prizadel med tretjim in četrtim rebrom 4 cm dolgo ter 2 cm široko rano. Prerezal mu je pri tem tudi pljuča in žilo odvodnico, zaradi česar je napadenec izkrvavel. Medved je bil obsojen pred novomeškim sodiščem na deset let ječe in trajno izgubo častnih pravic.

* **Žrtev pretepa.** V Zapužah je prišlo do hudega prepira med krojaškim mojstrom, 41letnim Antonom Jakšetom, in njegovim svakom Jožetom Krmcem. Prepir se je slednjič poostril in je Krmec naenkrat pograbil nož, s katerim je Jakšeta večkrat zabodel v hrbet. Jakšeta so morali odpraviti v ljubljansko bolnico, dočim bo Krmec zagovarjal svoje dejanje pri sodišču.

* **Vest se mu je v ječi zbudila.** Ob lanskih velikih počitnicah so vlomilci izropali stanovanje učiteljice Končeve v Št. Juriju v Slovenskih goricah. Nazaj je dobila Končeva le šivalni stroj, katerega so tatovi prodali v Mursko Soboto. Tički so bili polovljeni in februarja letos jim je mariborsko okrožno sodišče odmerilo zasluženo kazen. Največjo pokoro izmed štirih tovarišev je prejel neki Lozinšek Alojz, in sicer 7 let ječe in 3 leta prisilne delavnice. Te dni pa ga je menda zapekla vest, kajti učiteljica Končeva je prejela od Lozinška iz ječe nemški pisano dopisnico, s katero naznanja oškodovanki, da ji hoče vrniti ukradene reči. Seveda je bila dopisnica takoj poslana okrožnemu sodišču, da ukrene vse potrebno. Morda imajo ukradene reči še kje skrite in bo Lozinšek izdal skrivališče.

* **Tatvina v vlaku.** Pred dnevi se je pripetila v vlaku od Grahovega do Ljubljane velika tatvina in je žrtev tatu postala gostilničarka Frančiška Oblakova, doma iz Grahovega pri Cerknici. Oblakova, ki je imela opravke v Ljubljani, je odšla zjutraj na vse zgodaj na vlak na postajo na Rakeku. S seboj je vzela hranilno knjižico Ljubljanske kreditne banke, glasečo se na 18.000 Din, dalje ameriški ček, glaseč se na 300 dolarjev, in pa v gotovini 150 Din in 150 italijanskih lir. Vse skupaj je spravila v torbico, ki jo je pozneje v vlaku držala v rokah. Ko pa je na nadaljnjih postajah gneča nekoliko odnehala, Oblakova ni bila več tako pozorna. Zazrla se je skozi okno in položila torbico na klop poleg sebe. Šele tik pred prihodom v Ljubljano je hotela Oblakova zopet vzeti torbico v roko, je pa vsa prestrašena opazila, da se nahaja torbica sicer še vedno na klopi poleg nje, a prazna. Ljubljanska varnostna oblastva so takoj pregledala vse potnike, vendar niso mogla izslediti tatu.

* **Na meji zasačena zločinca.** Te dni sta v Janeppe sur Meusse v Belgiji ukradla svojemu rojaku Štipi Durnjaku iz kovčega 57.000 frankov neka Popović in Bačić, oba sezonska delavca iz Dalmacije. Nesrečni Durnjak je malo poprej prodal svojo hišo in sta mu zločinca, ki sta se mu poprej predstavila kot dobra znanca, ukradla vse do zadnjega beliča. Po zločinu sta takoj pobegnila preko Holandije, Nemčije in Avstrije. Z vlakom sta potovala do Beljaka, od tam pa sta se napotila z avtomobilom na Korensko sedlo. Naša oblastva so bila opozorjena na zločinca in so skrbno stražila mejo. Naposled so orožniki in graničarji le zasačili oba zločinca ob meji. Zločinca sta potovala pod tujima imenoma in sta sprva odločno zanikala, da bi bil eden Milorad Popović, star 26 let, iz Bradice, drugi pa 37letni Mate Bačić iz Drinovca v Dalmaciji. Trdila sta oba, da nista bila nikdar v Belgiji, ampak da prihajata iz Avstrije. Opisa in fotografiji pa so se popolnoma ujemali in tako sta se morala tudi zločinca vdati pod težo dokazov. Na noben način pa nočeta povedati, kam sta skrila ukradeni denar. Pri sebi sta imela le manjšo vsoto v raznih valutah. Zasačena zločinca so odpremili v zapore ljubljanskega sodišča.

* **Čuden lekarnar.** V hrastniški okolici se je pojavil neki prodajalec zdravil in mu je v okoliških vaseh nasedlo več kmetov. Neki kmetici je prodal svoja zdravila za 230 Din, drugi dan pa se je zopet zglasil ter pobral vsa zdravila, češ, da jih bo izmenjal z boljšimi. Kmetica seveda zaman čaka na zdravila na na svoj težko prisluženi denar.

* **Alkohol na zatožni klopi.** V Košakih v neki tamošnji gostilni je letos 28. junija dejal France Šmidl slikarskemu pomočniku Francu Štravsu, da bi bilo bolje, če bi se ne pečal s slikarskimi posli, ker jih ne razume. Štravs je v odgovor zamahnil s kolom proti Šmidlu ter mu prelomil podlehtnico na levi roki. Štravs priznava dejanje, pravi pa, da je Šmidla zato napadel, ker se je bal, da bo sicer Šmidl njega. Te dni je Štravs sedel na zatožni klopi. Obsojen je bil na tri mesece strogega zapora in dveletno prepoved gostilniškega obiska.

* **Obsodba zaradi zločinov pred 21 leti.** Pred senatom petorice v Mariboru je bil končan proces proti Antonu Kozjeku, ki je bil v decembru 1928. pred mariborsko poroto obsojen na smrt na vešalih zaradi umora svojega brata Andreja leta 1909., zaradi požiga v Račah in zaradi napeljevanja h krivemu pričevanju. Z njim je bil kot njegov sokrivec pred poroto tudi obsojen na smrt njegov prijatelj Ivan Presnitz. V aprilu 1929. sta bila pomiloščena, in sicer Kozjek na 20, Presnitz pa na 15 let težke ječe. Presnitz je 8. novembra 1929. v kaznilnici umrl, Kozjek pa je vložil prošnjo za obnovitev procesa. Višje deželno sodišče v Ljubljani je v tej zadevi odredilo novo razpravo, ki je trajala tri dni. Zanimivo je, da se proti obsodbi zaradi požiga v Račah, kjer je leta 1913. zgorela hiša njegove žene, katero je dal Kozjek malo poprej visoko zavarovati, pa je pozabil plačati premijo, kakor tudi zaradi napeljevanja prijatelja Presnitza h krivemu pričevanju ni pritožil. Senat je po zaslišanju nad 50 prič ter po daljšem posvetovanju razglasil obsodbo, s katero se Kozjek glede umora brata Andreja oprošča, ker se njegova krivda ni dala nedvomno ugotoviti. Zaradi oprostilne sodbe v vprašanju umora je sodišče moralo izreči novo obsodbo glede zločina požiga in napeljevanja h krivemu pričevanju ter je obsodilo Kozjeka zaradi teh dveh dejanj na osem let težke ječe.

* **Vlom v občinski urad.** V Šmarci pri Kamniku je bil izvršen pretekli petek ponoči izredno drzen vlom. Ko so zjutraj prišli v občinski urad, so opazili, da je v pisarni vse razmetano. Istočasno so videli, da je odprta tudi železna blagajna. Storilec je prišel v pisarno skozi okno in ukradel iz blagajne več bankovcev po 100 Din, nato pa je odprl še neko miznico, v kateri je tudi našel nekaj drobiža. Pobral je skupno nekaj nad 8000 Din. Orožniki so takoj uvedli najstrožjo preiskavo.

* **«Kako postanem dober godec.»** To brezplačno knjižico pošljeta Meinel & Herold v Mariboru št. 104 vsakemu prijatelju glasbe, bodisi začetniku ali izvežbanemu godcu. Zahtevajte knjižico takoj z običajno dopisnico!

* **Gospa, ne odrecite se kaki dobrini vsled komoditete drugih.** Ako želite imeti pravo terpentinovo milo Gazela, tedaj ga zahtevajte toliko časa, da ga dobite.

* **Nosečim ženam in mladim materam** pomore naravna «Franc Jožefova grenčica» do urejenega želodca in črevesja. Glavni zastopniki modernega zgravilstva za ženske so preskusili, da učinkuje «Franc Jožefova voda» v največ primerih hitro, zanesljivo in brez bolečin. «Franc Jožefova grenčica» se dobiva v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

* **Usmiljenim srcem.** Devetdesetodstotni vojni invalid Jožef Jerič v Mekinjah 6 pri Stični, ki je popolnoma nesposoben za delo, se nahaja v veliki bedi, ki je usodna tembolj, ker je oče sedmih otrok, izmed katerih ima najstarejši šele trinajst let. Pičla invalidnina ne zadošča za toliko lačnih želodcev. Zato se ubogi Jerič obrača do usmiljenih src za pomoč. Vsak, tudi najmanjši dar v denarju, živežu ali ponošeni obleki, bo dobro došel. Darovi naj bi se pošiljali na omenjenega invalida, ki biva v Mekinjah št. 6, pošta Stična na Dolenjskem.

Listnica uredništva

Eving. Prav radi bi objavili sliko, če bi bila dovolj jasna. Ob tej priliki prosimo ponovno vse, ki žele imeti kake slike objavljene, naj nam ne pošiljajo slabih fotografičnih posnetkov.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah. Žal, poroke ne objavljamo drugače kakor z zadostnim jamstvom, da nam dopisnik ni natvezel kake izmišljene poroke. Dajte svoje poročilo potrditi morda od kakega funkcionarja gasilnega ali kakega drugega društva. Obenem pa je potreben pri poročilu pečat dotičnega društva. Na to opozarjamo vse nam manj znane dopisnike, ki nam javljajo poroke.

Miklavž ga je prinesel

Visoko v litijskem gorovju je na samoti bilo posestvo Antona Eržena. Njegova kmetija je bila velika in obširna in lepo urejena.

Eržen je bil najpremožnejši gruntar v okolici. Vsega je imel v izobilju; privoščil si je lahko, kar mu je poželelo srce. Vendar ni bil srečen.

Opazila je mlada žena Zalika tiho žalost svojega moža, vendar ni nikdar govorila z Antonom o tem, nikdar ga ni izpraševala o vzroku njegove potrtosti, saj je dobro slutila, kaj teži njegovo dušo.

Dolgo sta že živela skupaj kot mož in žena, a se jima še ni rodil otrok, čeprav sta si otrok oba zelo želela. Ob misli, da bo moral svoje posestvo nekdaj prepustiti tujim ljudem, je v svoj grunt zaljubljeni Eržen neizmerno tugoval.

Tekla so leta, toda v Erženovi hiši še vedno ni bilo slišati otroškega krika. Anton je še vedno upal. «Bo in bo in mora biti», je zatrjeval ženi Zaliki. Saj je svetopisemska Sarah podarila svojemu možu sina, ki je imela na hrbtu že pet križev, a on, trdi, vztrajni hribovec naj bi obupal nad možnostjo potomstva, ko mu žena še niti štirideset let ni stara.

No, in zgodilo se je tako. Anton Eržen je dopolnil baš štirideseto leto svojega življenja, ko se je vendarle oglasila tetka štorkla v njegovi hiši, in sicer je prišla k Erženovim prav tisto noč, ko nebeški svetec Miklavž priplava na zemljo in po hišah raznaša darove.

Da, prav na predvečer godu otroškega prijatelja Miklavža se je prvič oglasil mladi Eržen in naznanil svoj tako zaželjeni prihod v Erženovo hišo. Mati Zalika se je blaženo smehljala, oče Anton je pa kar prekipeval od sreče.

Ko so sosedje zvedeli za ta veseli dogodek v Erženovi hiši, ni bilo razgovorov ne konca ne kraja. Nihče ni pričakoval, da bo svetec Miklavž prinesel Erženu takšen neobičajen dar.

Novi član človeške družbe je pri krstu prejel ime Miklavž. Tako sta želela oče in mati, tako so zahtevali botri.

Letos bo mali navihanec dopolnil peto leto svojega življenja in je prav razumen dečko.

Vsi ga imajo radi. Vaške deklice kažejo s prstom za njim in pripovedujejo druga drugi: «Erženovega Miklavžka je pa prinesel sv. Miklavž!»

Edvard.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

KONJIŠKE NOVICE.

Konjice, ob koncu novembra.

Pred dnevi smo spremljali k večnemu počitku vdovo po dr. Antonu Prusu, bivšem odvetniku v Konjicah, znanem prvoboritelju Slovencev v konjiškem trgu, gospo Josipino Prusovo, rojeno plemenito Uhlovo. Pokojnica je bila plemenita podpornica narodnih društev, zlasti Sokola v Konjicah. Preminula je tik pred dopolnitvijo svojega 80. leta. Žalujočim naše sožalje!

Tudi v našem trgu se je pojavila davica. Zbolel je učenec tretjega razreda Tratenšek Milan, ki pa je k sreči že okreval. Upajmo, da se ta zavratna bolezen ne bo širila.

Sresko sodišče je prepovedalo upokojenemu rudarju Kameniku Francu za dobo enega leta obiskovanje gostiln, ker je v pijanosti zabodel svojega tovariša Trobentarja Roka.

Žalosten je naslednji dogodek, o katerem je «Domovina» že kratko poročala. V nedeljo dne 23. novembra je zabodel posestnikov sin Hrustelj iz Stenice pri Vitanju kakšne četrt ure izven trga Vitanja na okrajni cesti svojega tovariša Zbičajnika Martina, 25letnega mladeniča iz Stranic, v levo stegno z velikim nožem ter mu prizadejal 9 cm globoko in 5 cm široko rano, obenem pa mu je prerezal žilo odvodnico. Močno krvaveč je prišel Zbičajnik nazaj v Vitanje, kjer so poklicali zdravnika, ko je bila zdravniška pomoč že prepozna in je ranjenec zaradi izkrvavitve umrl. V ponedeljek je prišla na lice mesta sodna komisija, sestoječa iz zastopnika državnega tožilstva dr. Juharta iz Celja, sodnika sreskega sodišča v Konjicah Müllerja in zdravnikov dr. Rudolfa in dr. Silana. Truplo je bilo razteleseno in je bil nato nesrečni mladenič pokopan. Skrajni čas je, da se proti sirovosti med našim ljudstvom začne akcija, ki bo imela kak uspeh. Sramota alkoholizma in noža mora izginiti iz našega naroda!

HUDA AVTOMOBILSKA NESREČA.

Sv. Barbara v Halozah, novembr...

Huda nesreča se je pripetila posestniku Alojziju Nezmanu iz Jablanc pri Sv. Barbari v Slovenskih goricah. Bilo je to na dan sv. Katarine, ko se je imenovani posestnik vračal s sejma iz Ptuja z vozom in kobilo. Na vozu so se peljali on, njegova sinova Ivan in Franc ter neki bližnji kmet. Nenadoma jim je pridrvel nasproti z veliko brzino neki avto. Nezmanov konj ni bil plašljiv in se zato ni mnogo brigal za avto. Vozila sta oba po predpisani desni strani, toda avto je ob srečanju krenil malo na levo, da se izogne kupu gramoza. Konj se je zaokreta ustrašil in skočil nazaj, tako da je oje zadelo ob šipo, konj sam pa ob stopnico avtomobila in si pri tem zlomil levo prednjo nogo pod kolenom.

Na kraju nesreče se je zbralo takoj več kmetov, ki so vozili za njim. Ko so videli ponesrečeno žival z obupanim kmetom, so se zgražali nad brezobzirnim avtomobilistom, ki je nedvomno vozil prehitro, kar bi pač ne smel, ker je bilo v tistem času na cesti mnogo voznikov, ki so se vračali iz Ptuja.

Avtomobil je še vozil od kraja nesreče 57 metrov, kar dokazuje preveliko naglico. Oškodovani posestnik je moral poslati po konjskega mesarja v Ptuj, da čim prej reši ponesrečeno žival silne muke. Za žival mu je plačal mesar komaj 200 dinarjev, čeprav je bila stara šele pet let, tako da ima lastnik konja prav veliko škodo. Posestnik se je moral s svojima sinovoma brez konja in voza podati pozno v noč peš proti domu. Voz mu je pripel k svojemu neki bližnji kmet. Bilo bi na vsak način umestno, da bi oškodovancu avtomobilist, ki je zaradi svoje prehitre vožnje zakrivil nesrečo, poravnal tudi škodo.

PREKMURSKI GLASNIK

«DOMOVINO« V PREKMURJE!

(Širjenje «Domovine» je tudi narodno in prosvetno delo. — V preudarek vsem delavnim ljudem.)

Dolnja Lendava ob koncu novembra.

Danes še vedno stoji v ospredju vprašanje, kako prepojiti Prekmurje čimprej s pravo jugoslovansko državno miselnostjo. Mogoče se baš zadnje čase povsod pri nas o tem največ razpravlja, čemur se daje več ali manj duška javno v časopisju. Često čujemo očitke, da se v narodnih krogih le mnogo govori, a manj dela, da ni tu pravega, smotrenega dela, ki bi kazalo uspehe in ki bi se lahko imenovalo narodno delo. Ali so taki očitki umestni ali ne, o tem se nam zaenkrat zdi razprava nepotrebna. Želeli bi le pri tej priliki pokazati na važno točko, ki zavzema odlično mesto pri narodnem delu.

Da bo smotrenejše in podrobnejše narodno in prosvetno udejstvovanje raznih naših društev in tudi posameznikov uspevalo v večji meri, je treba predvsem utirati pot vsem takim novotarijam. Naš narod je prenezaupljiv in tudi še nedovzeten za vse novosti, ki se skušajo uvajati po osvobojenju v Prekmurju. Ni dvoma, da smo sicer mnogo napredovali, vendar pa je še mnogo ledu, ki ga je treba raztopiti. Kar je že storjenega, je delo časopisja, in kar se bo še storilo v tem pogledu, je naloga časopisa. Časopis preobrazuje dušo človeka, časopis je tajna velesila nad človeško miselnostjo. Zato se nam je poslužiti časopisa kot predhodnika in glasnika naših namenov in ciljev. Najprej mora opraviti svojo delo pri preobrazbi duš časopis in potem bodo vsem novotarijam odprta vrata.

Dolžnost vsakega narodnenga in prosvetnega delavca v Prekmurju bi bila, da širi med ljudstvom dobro časopisje. Izbira nam ne dela skrbi, kajti izbrali bomo tiste ljudske novine, ki so na stališču narodnega in državnega edinstva že od nekdaj, ki so danes prvi poborniki za jugoslovensko miselnost, sokolsko idejo in tudi napredno prosveto.

V tem pravcu deluje po našem podeželju ljudski tednik «Domovina», ki si tudi v Prekmurju osvaja tla. Vsekakor pa je «Domovina» po nekaterih krajih še premalo poznana. So vasi, ki je ne poznajo, a drugod je že zelo priljubljena.

Tukaj naj primejo za delo naši narodni in prosvetni delavci; povsod in pri vsaki priliki naj opozarjajo svoje prijatelje kmete in obrtnike na ta izvrsten in cenen ljudski tednik in vplivajo, da si ga naroče. To bo vsekakor veliko narodno in prosvetno delo, ki pa se bo tudi bogato obrestovalo. Le priznajmo si, da v tem oziru morda res nismo storili mnogo ali pa celo ničesar. Morda smo v resnici le več govorili, kako naj bi bilo to in ono, kakor pa pokazali dejanj. Zapomniti si je treba, da se včasih jezimo in godrnjamo po krivici, ker se nočemo poslužiti orožja, kakor ga ima nasprotnik.

Te odkrite besede ne govore v prid podjetja, ampak v prid ljudski izobrazbi, v prid jugoslovenski ideji, v prid narodni akciji v Prekmurju, v prid nas samih. Kdor tega ne uvidi, ne razume časa. Kdor tu ne zastavi svojih sil, ni pravi narodnoprosvetni delavec. Na delo torej za «Domovino», da novi duh čimprej izpodrine staro miselnost. Delo bo sedaj toliko lažje, ker ima «Domovina» že mnogo prijateljev po Prekmurju.

NAŠI NA TUJEM

V FRANCIJI NASTAJAJOČE SLOVENSKE NASELBINE.

Monteau les Mines, v novembru.

Dosedaj nas je bilo tukaj okrog 30 Slovencev iz Dravske banovine, a v zadnjem času se je naselilo tu še okrog 30 Slovencev, ki pa niso prišli iz Jugoslavije, temveč iz Julijske Krajine, iz Gorice in Vipave. Z njimi se prav dobro razumemo. V naslednjem hočemo pojasniti bralcem naše ljube «Domovine» delavske razmere v tukajšnjem okolišu. Montceau les Mines ima 34 premogovnikov, ki so vsi last ene družbe. Zato si tudi ne more noben delavec dosti izbirati, da bi v kateri drugi jami dobil boljši zaslužek. Zabavišč in podpornih društev v tem kraju ni; edina zabava so kinematografske predstave in tu in tam kakšna hotelska veselica. Pač pa bi lahko Slovenci, ki nas je že toliko tukaj, ustanovili

kako podporno ali prosvetno društvo, da bi ne bili tu v tujini povsem osamljeni.

Najtežje za nas Slovence je v Franciji, ker se težko navadimo francoščine. Za mladino bo pa že bolje, ker hodi tukaj v šolo. Videti je, da se bo v Montceau les Mines razvila cela slovenska naselbina, kakor jih je dosti na Vestfalskem ali v Ameriki.

Pisec teh vrst mora tudi potožiti, kako ga je speljal na led tovariš, ki ga je imel za poštenjaka. Izdajal se je ta nepridiprav za Miklavžetovega Jožeta, v resnici pa se je pisal Jože Levar in je doma v Šmartnem v Savinjski dolini. Dlje časa mu je pisec teh vrst dajal hrano in stanovanje, a nepridiprav je na lepem 7. avgusta t. l. ponoči pobegnil skozi okno, ko je že prej spravil svoj kovčeg na varno. O nepoštenem činu obveščena policija je sledila Levarja do Strassbourga, tam pa je sled izgubila, da ni danes ne duha ne sluha o njem.

«Domovino» prav radi čitamo. Želimo, da bi dobil vsak naročnik «Domovine» še enega novega naročnika. Ignac Omerzel.

ŽIVLJENJSKE RAZMERE FRANCIJE.

Wittelsheim, novembra.

Naj malo opišemo življenjske pogoje v Franciji. Ne more se trditi, da živi francoski kmet danes v blagostanju, ali bolje se mu vsekakor godi kakor njegovim tovarišem drugod v Evropi. Ker je tukaj precej delavstva, kmet prav lahko proda svoje pridelke po prav lepih cenah. Delavci, ki imajo svoje hiše in še nekaj zemlje, so na boljšem kakor tuji delavci, ki jih draginja živeža hudo muči. Za primer naj navedemo nekaj cen v frankih (1 frank = okrog 2·25 Din): 1 kilogram govejega mesa stane 12 do 13 frankov, slanine 12 do 13 frankov, fižola 4 do 5 frankov, krompirja 75 centov, sirovega masla 24 do 28 frankov, moke za kuho 2·50 franka, liter mleka 1·50 do 1·80 franka. 1 jajce 1 frank. Kruha porabita dva človeka za pet frankov na dan. Tu se peče samo bel kruh; črnega ni kakor v Jugoslaviji.

Edino za pivce je tukaj dobro, ker je pijača skoro zastonj. Letos je toliko vina, da je kmet vesel, če mu plačaš za 75 litrov 100 frankov. V gostilnah stane staro kakor novo vino 2·50 franka liter; najboljši rizling je po 3 franke. Za zaslužek ene ure v znesku 5 frankov lahko izpiješ tri litre piva. Gostilničarji imajo velik promet.

Po vsej Franciji je še mnogo neobdelane zemlje in za pridne roke dovolj kruha. Zemlja je cenejša kakor v naši domovini, En ar obdelane zemlje se dobi za 200 frankov. Pri mestu ima delavec že 20 arov dovolj, da mu ni treba hoditi v tovarno, če to zemljo umno obdeluje. Pa imajo menda premalo zanimanja domačini za tako obdelovanje, ker gredo rajši v rudnik ali v tovarno in pustijo zemljo neobdelano.

Dobro se obneseta tu umna kokošjereja in čebelarstvo. Med se prodaja po 20 frankov kilogram. Tudi živinoreja se izplača, ker ima tu vsaka vas tovarne in se delavcu lahko vse proda.

Obleka je prav poceni v Franciji. Recimo, da dela delavec pri zidarjih 14 dni 12 do 15 ur dnevno in zasluži v teh dveh tednih 400 do 600 frankov. S tem denarjem se lahko prav lepo obleče od pete do glave. Dobra delovna obleka se dobi za 55 frankov. V poletnem času delavec pri zidarskem delu lahko v enem dnevu zasluži obleko. Več kakor osemurni delavnik je dovoljen samo za sezonsko delo. Kar nas pa je v državnih in industrijskih podjetjih, delamo samo po šest ur na dan in zaslužimo po pet frankov na uro. Ob nedeljah in praznikih rudniki in fabrike ne smejo obratovati, pač pa se lahko dela sezonsko delo. Tukaj v Wittelsheimu je bila pred vojno mala vas, ki jo je vojna porušila. Ko je država odprla tukaj kalijeve rudnike, se je začelo novo življenje. Danes je Wittelsheim mesto, veliko kakor Celje, s tisoči delavskih lepih hiš, obdanih s krasnimi vrtovi.

Tukaj je že marsikdo obogatil, ki je začel z malim; samo da si je napravil barako s kuhinjo, kantino ali trgovino, pa si je lahko v dveh letih pozidal lepo hišo. Najprej vozi z ročnim vozičkom mleko, meso in kruh po delavskih kolonijah, potem si kupi voz in mulo, nazadnje pa avto. Mleko, meso in kruh se namreč vsak dan pripeljejo na dom. Tudi pivovarna vozi pivo po hišah in stane 20 litrskih steklenic 20 frankov. Trgovec, ki pripelje blago z avtom vsak dan v hišo, da vse na kredit, še ne vpraša ne za denar, temveč samo za ime. Prej so bile tukaj tri gostilne in dve trgovini, sedaj pa je čez 70 gostilniških in trgovinskih obratov, ki vsi dobro uspevajo, posebno ker je dosti inozemskih delavcev. Kdor ima nekaj tisoč frankov, dobi tu lahko vsak obrt, če je izučen ali ne. Tudi dalmatinski krošnjarji pridejo večkrat k nam. Tako je prodal zadnjič neki tak krošnjar na en plačilni dan 30 ur s prav lepim dobičkom. Te ure pa so vse v nekaj dneh obstale. Tako nas tudi rojaki pomagajo pehariti. Še marsikaj bi imel poročati, kako živimo na tujem, vendar moram odložiti za drugič. Vse bralce ljube «Domovine» pozdravljam v imenu tukajšnjih Slovencev. H.

PISMO IZ KANADE.

Calgary (Kanada), novembra.

Z zanimanjem zasledujemo dogodke, o katerih nam poročajo listi. Zlasti pa radi zvemo iz «Domovine», kaj se dogaja v naši lepi Jugoslaviji. Tukaj v Calgaryju nas je precej Slovencev in drugih Jugoslovenov. Precej je tudi naših rojakov iz Koroške, ki so zelo zavedni in s ponosom priznajo, da so Slovenci kljub temu, da so ostali pod Avstrijo.

Preteklo pomlad smo imeli že načrt, da bi ustanovili svoje podporno društvo, ki bi bilo velikega pomena za vse tukajšnje rojake. Vse je bilo že pripravljeno, pa je prišla delavska kriza in so zaenkrat vsi naši načrti splavali po vodi. Delavske razmere niso pri nas več take, kakor so bile še pred nekaj leti. Vsi delavci se morajo sedaj popisati na delavskem uradu. Za delo pridejo v prvi vrsti v poštev kanadski državljani, potem šele priseljenci. Upamo pa, da se na pomlad obrne na boljše.

Poročil se je tukaj priljubljeni rojak Franc Janžekovič, doma iz Radovice pri Metliki, z gdč. Anico Turkovo iz Podpreske pri Loškem potoku. Janžekovič se nahaja v Kanadi že od leta 1925. Bil je vedno zaveden narodnjak in priljubljen pri rojakih.

H koncu pozdravljamo vse rojake v naši stari domovini.

ZOBNI ATELJE V LITIJI

EDVARD GLAVIČ

se je preselil iz vile drja. Ukmarja v nanovo moderno urejeni zobni atelje, ki je v hiši Nežke Loosove (poleg mosta pri gostilni Franka Cerarja).

VEDNO VEČJA BREZPOSELNOST MED NAŠIMI ROJAKI V NEMČIJI.

Essen-West, novembra.

Jugoslovensko delavsko društvo v Essen-Westu ima mnogo skrbi. V oktobru je bil ustavljen rudnik «Amalija», zaradi česar so mnogi naši člani brez posla. Da se nam kako odpomore, se je vršil sestanek vseh v poštev prihajajočih rojakov.

Na sestanku je bil navzoč naš izseljenski komisar g. Deželić iz Düsseldorfa. Njemu so podali točne informacije in ga prosili, da se zavzame za naše težnje. Tudi predsednik naše zveze, g. Pavel Bolha, se je udeležil shoda in nam je v daljšem govoru obrazložil vse potrebno glede težavnega položaja, v katerem se nahajamo. Božič je pred durmi, pa ne bomo zmogli napraviti otročičkom malo veselja, kakor smo to storili druga leta.

Mogoče nam naša dobrodelna in narodna društva kaj priskočijo na pomoč z malo vsoto, ki bi razveselila otroška srca. Upamo, da pridejo za temi hudimi boljši časi. Pozdravljamo vse drage znance in prijatelje v domovini. M. I.

SMRT DELAVNEGA ROJAKA NA WESTFALSKEM.

Essen-West, ob koncu novembra.

Naše Jugoslovensko delavsko društvo v Essen-Westu je zadela pred kratkim huda izguba. Umrl nam je dolgoletni predsednik in soustanovitelj društva, priljubljeni nam rojak Krese Aleksander, trboveljski rojak, v starosti 54 let in zapustil ženo in več otrok. Bolehal je dalje časa za hudo boleznijo, pa je kljub temu vedno z velikim veseljem in vnemo deloval za naše društvo.

Pogreb je bil izredno lep, kar je dokaz, kako priljubljen je bil pokojnik med rojaki v Nemčiji. Pogreba so se udeležila tudi društva sv. Barbare, posebno ono iz Gelsenkirchna, ki je prišlo izkazat zadnjo čast našemu predsedniku celo s svojo zastavo.

Vsa hvala rojakom, ki so pokazali tako lepo voljo za skupnost in prijateljstvo med Slovenci v Nemčiji. Posebna hvala gg. predsednikom društev sv. Barbare iz Berge-Borbecka, Karnapa in Gelsenkirchna, predvsem g. Koncilji. Najlepša zahvala tudi v imenu našega društva in v imenu vdove po pokojniku, gospe Kresetove, za vse številne prelepe vence in za obilno udeležbo rojakov pri pogrebu. Pokojniku bodi ohranjen hvaležen spomin!

Za porenjske in westfalske Slovence! Slovensko pevsko društvo «Triglav» v Hamborn-Neumühlu vljudno vabi vse rojake in prijatelje iz Porenja in Westfalske na svojo ustanovno slavnost, ki bo v nedeljo 14. t. m. Slavnost bo v gostilni Zahn v Buschhausenu pri Neumühlu. Pričetek ob štirih popoldne. Novo pevsko društvo bo imelo tokrat svoj prvi javni nastop. Razveseljivo je, da so k društvu pristopili mnogi mladeniči, ki so rojeni v Nemčiji, pa žele gojiti lepo slovensko pesem v svojem materinem jeziku. Rojaki, posetite v čim lepšem številu to narodno prireditev!

Smrt rojakinje na Westfalskem. Iz Herwest-Dorstena nam pišejo: Tu je umrla rojakinja Frančiška Skobetova, rojena Poliševa, v visoki starosti 81 let. Pristojna je bila v Kotredež pri Litiji. Do zadnjega je bila čila in zdrava, prava slovenska korenina. Blag ji spomin!

Smrt prijateljice naših rojakov. V Suderwichu na Westfalskem je preminula priljubljena gostilničarka in velika prijateljica Slovencev, gospa Lückejeva Jožefina, lastnica tamkajšnje znane gostilne «Zum Heidekrug». Pokojnica je bila nam Slovencem vedno zelo naklonjena in nam je v hudih časih tako med vojno kakor za časa velike okupacijske krize v Poruhrju šla izredno na roko. Spominjal se je bo marsikateri od rojakov, ki so se že vrnili v domovino. Pogreba se je udeležilo tudi več naših društev. Bodi ji blag spomin!

Pismo iz Hamborna na Westfalskem. Slovenski možje in fantje, ki delamo v westfalskih rudnikih, mislimo sedaj, ko se približujejo božični prazniki, pogosto na naše lepe slovenske kraje in se spominjamo naših bratov, sester in staršev in jim želimo vesele praznike. Semkaj v Hamborn prihaja sedaj 80 izvodov «Domovine», ki jo vsak teden težko pričakujemo. Pri nas so se delavske razmere silno poslabšale, saj delamo na teden komaj štiri do pet dni. Letos se je tukaj ustanovila Slovenska knjižnica, za katero nam je poslal precej lepih knjig g. Bolha in nam obljubil, da hoče našo knjižnico še nadalje podpirati. Knjižnico vodi tovariš Mautz. Vsem čitateljicam in čitateljem «Domovine» želijo vesele božične praznike: Mautz, Šinkovic, Kaša, Bajda, Stopnik, Turk, Resnik, Kos, Opresnik, Vedlin, Zupanc, Ravnikar, Glavač, Razboršek, Cvetko, Božič, Pekovšek, Goluh, Kramer, Fridauer, Korenina, Smrekol, Čehovin, Šibek, Hren, Papež, Čebular, Polanc, Pertinac, Toplak, Oblak, Rančur, Ocvirk, Bernik, Koren, Felle, Brečko, Pobolšaj, Rožič, Breznik, Pirnat, Žagar, Jarmer, Presker, Strgar, Praznik, Rešek, Dobovičnik, Klenovšek in drugi.

ŽENSKI VESTNIK

Priprava komposta

Ako hočemo doseči na vrtu zadostne koristi, moramo skrbeti, da zemlji damo tiste snovi, ki so potrebne posameznim rastlinam. Po večini gnojimo s hlevskim gnojem in z gnojnico. To pa ne zadošča vedno. Zemlja ni povsod enaka. Za bolj rahlo zemljo je hlevski gnoj, če je pa zemlja težka, ji moramo dodati poleg hlevskega gnoja še gotovo količino kompostnice ali komposta. Kompost je velike vrednosti za povoljni razvoj rastlin, saj obstoji iz vseh mogočnih odpadkov iz vrta in iz kuhinje, lesnega pepela in drugega. Sveži odpadki ne bi imeli povoljnega uspeha, ker so deloma tudi škodljivi. Samo na kompostnem kupu se izpremene v dober vrtni gnoj. Odpadki so lahko rastlinski kakor tudi živalski. Sem prištevamo vse vrste odpadkov od raznih zelenjav, ostanke gnoja, kri, zemljo, perje, travo, lase in dlako, seno, apno, krompirjeve olupke, smeti, kosti, listje, igle od jelk, saje, blato, cestni prah, pokvarjeno zelenjavo, cunje in volnene odpadke, ki se za kaj drugega ne morejo porabiti.

Kar pa ne spada na kompostni kup, je plevel, ki ima dozorevajoče seme, nadalje vsi oni deli rastlin, ki so napadeni od kake bolezni; te dele moramo nemudoma sežgati. Prav tako ne spada na kup ves tisti plevel, ki ima trajne korenine. Ako smo čez leto vse to metali na kup, moramo sedaj, preden še nastopi hud mraz premetati in narediti primeren kup, do poldrug meter širok in ne nad meter visok. Dolžina je poljubna. Poglavitno je tedaj, da ta kup dobro zalivamo z gnojnico, milnico in sličnim ter da pri vsakem premetanju primešamo nekoliko apnenega prahu ali vsaj zidnega ometa. Če kup dvakrat na leto premečemo je prav. Enkrat v jeseni in enkrat proti koncu pomladi. Ko premečemo kompostni kup, naredimo na vrhu izdolbino, v katero potem vlivamo gnojnico in drugo.

Take kupe pa si pripravimo tri. Ker v treh letih se ravno zadosti vse pregnoji in tako imamo vsako leto en kup, ki je zrel za uporabo, en kup, od preteklega leta in tretji kup, ki smo ga v teku leta pripravljali. Na vrtu si pa izberimo tak skriven prostor, ki pa naj bo v senci, ker se v senci najbolj razkrajajo odpadki, ki se izpremene v koristni gnoj, oziroma v kompostnico.

Za kuhinjo

Sirovi cmoki. Sedem dek sirovega masla dobro zmešaj, potem dodaj štiri cela jajca, osoli in dobro zmešaj. Temu prideni še pol kile domačega sira in drobtine od štirih žemelj. Ko si vse to še enkrat dobro zmešala, napravi srednjevelike cmoke in jih kuhaj četrt ure v slanem kropu. Kuhane cmoke razpolovi, jih potresi z drobtinami in dobro zabeli s sirovim maslom ali z mastjo. Po okusu jih lahko tudi potreseš še s sladkorjem.

Orehove rezine. V skledi mešaj 14 dkg sirovega masla tako dolgo, da postane penasto. Potem dodaj 6 rumenjakov, 14 dkg sladkorja in mešaj še pet minut. Na to napravi sneg treh beljakov, ga primešaj, dodaj liter moke, osoli in daj toliko mlačnega mleka, da dobiš tako mehko testo kakor za šarkelj. Temu prideni še tri deke shajanega kvasa in vseskupaj stepaj kakih 10 minut. Nato namaži eno veliko ali pa dve manjši pekači (pleh) z mastjo, položi na pekačo razvaljano testo in pripravi naslednji nadev: 14 dkg moke, 10 dkg sirovega masla, 7 dkg sladkorja in 7 dkg zribanih mandeljev ali orehov, vse to dobro na deski z rokami zdrobi in zmešaj, da dobiš čisto drobne svaljke, podobne ribani kaši. Sedaj testo pomaži z raztepenim jajcem in posuj z pripravljenim nadevom ter deni peči približno četrt ure do 20 minut. Še toplo razreži na poljubne rezine in daj tople ali hladne na mizo.

Praktični nasveti

Madeže od rje spraviš iz perila na ta način, da zmočiš čisto krpo in jo položiš na mizo, na krpo pa položiš rjasti madež. Na madež nakapaj limoninega soka, ga pokrij z drugo čisto, mokro krpo in polikaj s precej vročim likalom. Celo zastarele madeže spraviš na ta način (z večkratnim ponavljanjem, če treba) iz perila.

Če vrata škripljejo, jih namaži v tečajih z oljem ali pa nadrgni tečaje z navadnim svinčnikom. Grafit v svinčniku ugladi namreč tečaje in prepreči škripanje.

Milo naj bo suho, preden ga uporabiš pri pranju, ker ga tako več prihraniš. Milo, kupljeno v trgovini, je navadno še sveže, zato ga imej vedno malo več v zalogi, da se dobro posuši. Svežega mehkega mila se pri pranju vedno več porabi kakor pa suhega. Najbolje je imeti milo spravljeno kje nad ognjiščem.

Rjavi čevlji se dado lepo osnažiti z mlekom, zlasti madeži. Če so čevlji blatni, jih dobro očisti blata, nato jih umij z mlekom. Ko so suhi, jih pa namaži še z rjavo kremo za čevlje.

ZANIMIVOSTI

× **Poizkus nočne obrambe pred letali.** Pretekli teden so v Toulonu v Franciji napravili zanimiv poskus, da bi dognali, ali se da veliko mesto skriti pred napadom sovražnega zračnega brodovja. Od 1. ponoči do 5. so ugasnili vse električne in plinske luči in signalne naprave železnice, tako da je moral ta čas ves železniški promet počivati. Celo v bolnišnicah so imeli prižgane le nujno potrebne sveče, seveda pri zastrtih oknih. Ob štirih so se dvignila letala in res niso mogla ugotoviti, kje leži v temo zavito mesto. Seveda, če bi sijal mesec, bi bilo drugače.

× **Deset let plačeval preživnino za nerojeno dete.** Neki oženjeni železničar na Moravskem je imel pred desetimi leti razmerje z dekletom iz Valaške Bistrice. Deklina mu je takrat dejala, da je noseča z njim, in ko je pretrgal z njo zveze, mu je čez nekaj časa pisala, da je rodila dete, in zahtevala od njega prispevke za vzgojo. Železničar je iz strahu pred ženo redno pošiljal denar svoji bivši ljubici, ne da bi se bil prepričal, ali ima res potomca ali ne. Letos pa mu je pisala ta nekdanja ljubica novo pismo in zahtevala zvišanje mesečnega prispevka. Železničar, ki nima preveč denarja, se je obrnil na znanega mu orožniškega stražnika, ki je ugotovil, da dekle sploh nima otroka in da je bil železničar žrtev sleparke. Seveda je uvedeno proti dekletu kazensko postopanje. Železničar je izplačal v teku desetih let lepo vsoto 10.000 češkoslovaških kron.

× **Najmočnejša žival na svetu je pajek.** Slon ni najmočnejša žival na naši zemlji, ampak gre ta slava pajku. Francoski prirodoslovec Lansiaux je imel v Parizu predavanje o svojih opazovanjih pri pajkih. V neki hiši, kjer je bilo ogromno muh, si je napravil pajek svoje gnezdo. Mreža je bila pritrjena le na eni strani, drugi konec pa je visel navzdol. Da odpomore tej nevšečnosti, je privlekel pajek s stropa košček lesa, ga pritrdil na spodnjem robu mreže in položil nanj majhen kamenček, ki je s svojo težo stalno napenjal pajčevino. Kamenček je bil 150krat težji kakor pajek sam, ki je tehtal le pet miligramov. Pajek je potreboval eno uro, preden je spravil dotični kamenček na določeno mesto. Izvršil je s tem delo, katero je mogoče primerjati z delom človeka, ki bi nosil na svojih ramenih težo 10.000 kilogramov, kar je seveda popolnoma nemogoče.

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

V šoli.

«Potrebno je,» pripoveduje učiteljica, «da ste prijazni proti vsakomur in da vsaj enkrat dnevno osrečite kakšnega človeka. Na primer Mihec, ali si osrečil včeraj koga?»

«Da, bil sem na obisku pri teti in ona je bila vsa srečna, ko sem jo zopet zapustil...»

Dva prijatelja.

Janez: «Bodi tako ljubezniv in mi posodi 20 dinarjev!»

Miha: «Rad bi ti jih dal, a jih nimam pri sebi.»

Janez: «Pa doma?»

Miha: «Hvala za vprašanje! Vsi so zdravi!»

Živinorejci!

Ko prodajate in tudi kadar kupujete na sejmu ali v hlevu živino, imejte vselej pri sebi zanesljivo in praktično žepno knjižico

„Določanje žive teže pri govedu brez tehtnice",

katera Vam pove brez računarja in brez vage, koliko je vaša živina težka. 166

Cena knjižici je samo 10 Din, po pošti 12 Din. Dobi se po vseh trgovinah ali pa pri založniku

J. M. VICIČ, Ljubljana, Ahacljeva c. 10/II

TEOD. KORN, Ljubljana, Poljanska c. 8

(prej Henrik Korn) krovec, stavbeni, galanterijski in okrasni klepar. Instalacija vodovodov in centralne kurjave, naprava strelovodov, kopališke in klozetne naprave.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Ženitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu.

Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Čudežni balzam. 496

Po naključju mi je prišel v roko Vaš Radio-Balzam proti kurjim očesom, trdi koži, bradavicam, bulam itd. Balzam deluje izborno. Zaradi tega mi ga izvolite poslati pet lončkov, ker nikakor ne sme več manjkati pri moji hiši to zdravilo. Ivan Kerže, posestnik, Veliki vrh št. 12, pošta Nova vas (Rakek). — Zahtevajte povsod samo Radio-Balzam! Lonček 10 Din (proti vnaprejšnjemu plačilu) ali 18 Din (po povzetju). Dva lončka 28 Din, trije pa 40 Din. — Po pošti ga razpošilja R. Cotič, Ljubljana VII., Kamniška ulica št. 10a.

Kovači!

Najboljši trdi in mehki koks in kovaški premog Vam nudi družba «Ilirija», Ljubljana, Dunajska cesta št. 46, telefon št. 2820.

Zastopnike

za prodajanje šivalnih strojev, separatorjev, kolesa, gramofonov, elektrotehničnih predmetov itd. sprejmemo pod zelo ugodnimi pogoji. — «Centra», trgovina šivalnih strojev itd., Ljubljana, Poštni predal št. 248. 491

250 Din na dan

zaslužite lahko v svojem okraju. Pišite tovarni Person, Ljubljana, poštni predal 307. Priložite znamko za odgovor. 354

Službo išče

moška oseba na kmetih za takoj ali o božiču. Naslov v upravništvu «Domovine». 503

Nova hiša z velikim vrtom

se ugodno proda. Kmetič Mihael, Tezno, Maribor, Ptujska cesta št. 175. 502

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živine je brezdvomno

363

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omastitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma.

Cena: 5 škatel 46 Din, 10 škatel 80 Din.

LEKARNA TRNKOCZY (zraven rotovža), Ljubljana 66.

Izšla je

Blasnikova

Velika Pratika

za navadno leto 1931.,

ki ima 365 dni.

«VELIKA PRATIKA» je najstarejši slovenski koledar, ki je bil že od naših pradedov najbolj upoštevan in je še danes najbolj obrajtan.

V «Veliki Pratiki» najdeš vse, kar človek potrebuje vsak dan: Katoliški koledar z nebesnimi, solnčnimi, luninimi, vremenskimi in dnevnimi znamenji; — solnčne in lunine mrke; — lunine spremembe; — koledar za pravoslavne in protestante; — poštne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke na menice, pobotnice, kupne pogodbe in račune; — konzulate tujih držav v Ljubljani in Zagrebu; — vse sejme na Kranjskem, Koroškem, Štajerskem, Prekmurju, Medžimurju in v Julijski Benečiji; — pregled o koncu brejosti živine; — tabelo hektarov v oralih; — popis vseh važnih domačih in tujih dogodkov v preteklem letu; — tabele za računanje obresti; — življenjepise važnih in odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, ki jih rabita kmetovalec in žena v hiši.

Cena 5 Din.

«VELIKA PRATIKA» se dobiva v vseh večjih trgovinah in se lahko naroči tudi pismeno pri založnici:

tiskarni J. Blasnika nasl., d. d. v Ljubljani.

Blago za jesen in zimo

kakor tudi vse vrste pletenine lastnega izdelka kupite najceneje v trgovini

Anton Savnik

Skofja Loka

Cenjenemu občinstvu se priporoča **pletilnica** ki izdeluje vse vrste pletenin na debelo in drobno.

Cene zelo solidne! Postrežba točna!

ANA ZAKOSTELNY, strojno pletenje

LJUBLJANA, Kette-Murnova 8 136

Samo pod tem znakom

se prodaja naše domače

terpentinovo milo

GAZELA

Pazite pri nakupu na znak!

Praktičen toplomer.

Kupovalec: «Čujte, gospod, toplomer, ki sem ga kupil pri vas, kaže za pet stopinj preveč. To je nesramnost. No, in jaz sem se vso zimo ravnal po njem.»

Prodajalec: «To je bilo samo v vašo korist! Prihranili ste si nedvomno mnogo premoga.»

Tako je.

Mati (sinčku, ki je bil tepen od očeta): «Zakaj te je atek nabil?»

Sinko: «Zato, ker je močnejši od mene...»

Brez pomena.

Mihec: «Ali zelo vpiješ, kadar te oče tepe?»

Janezek: «Ne! Saj je brez pomena, ker oče slabo sliši...»

Uro je prehitro našel.

Šviga: «Zakaj si bil zadnjič zaprt?»

Švaga: «Ker sem našel sodnikovo uro.»

Šviga: «Zaradi take malenkosti te vendar niso zašili za pol leta...»

Švaga: «Veš, uro sem našel prej, kakor jo je sodnik izgubil...»

Vsakdo, ki prodaja čevlje, trdi, da je dobro blago — tisti, ki kupuje, pa vidi le čevlje po zunanjosti in ne more takoj presoditi kvalitete, temveč je prisiljen **zaupati** prodajalčevim trditvam. Kadar pa čevelj nosi, takrat se šele prepriča in razočara. Žalibog, da se v tej stroki greši in da že kupec ne sme nikomur več zaupati. Da je to nepošteno in nesolidno in za trgovino škodljivo, je vsakomur jasno. Zato je treba paziti, komu se sme zaupati. Podpisana prodajalna se bori zoper takšne prodaje in ne riskira svojega ugleda na ta način. Svoje blago prodaja le v prvovrstni kvaliteti in kar se pri prodaji trdi, to je tudi resnično.

Priporočamo **bogato zalogo vsakovrstnih svojih izdelkov.**

Cena čevljem je:

otroškim	od	40 Din	navzgor
dekliškim in fantovskim.	„	80 „	„
moškim	„	135 „	„
ženskim	„	125 „	„
snežnim	„	135 „	„
fantovskim à la gojzerjem	„	160 „	„
galošam pa	„	40 „	„

Izredna kvaliteta so **gojzerji** iz pristne ruske juhte — po meri — **nepremočljivi.** Ni nobenega meščana, ki ne bi že pri nas kupil. Vprašajte, ali je res!

Za mamice imamo v zalogi čevlje iz sukna in s flanelo podložene od **115** do **125 Din.**

Razen tega velika izbira **desortiranih čevljev od 80 do 120 Din.**

Detailna prodaja

pri Pollaku

v Ljubljani

Dunajska cesta št. 23 (na dvorišču)

DIREKTEN NAKUP IZ TVORNICE JE NAJCENEJŠI!

Kupci naših instrumentov dobe brezplačno, tedenski poučna pisma za igranje. Točnejše podatke Vam daje knjižica, ki jo pošiljamo z instrumentom.

Nemški model.
Št. 1314 a. 10 tipk, 2 basa, Din 85·—
„ 1315 a. 10 tipk, 2 basa, dvoglasna, Din 129·—
„ 2020 a. 10 tipk, 2 basa, troglasna, Din 219·—

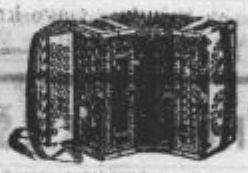

Dunajski model.
Št. 132 a. 10 tipk, 2 basa, Din 179·—
„ 134 a. 21 tipk, 4 basi, Din 319.—
„ 134/8a. 21 tipk, 8 basov, Din 359·—

Bocenski model.
Št. 143 a. 21 tipk, 8 basov, Din 499.—
„ 130 a. 21 tipk, 16 basov, Din 1085·—

Kromatične harmonike.
Št. 2267 a. 30 klavirskih tipk, 36 basov, Din 1980·—
„ 2255 a. 34 tipk (gumbi), 48 basov, Din 2190·—

Št. 3 a. začetniška violina Din 95·—
„ 6 a. Dobra šolska violina Din 179·—
„ 10 a. Dobra violina za orkester Din 299·—

Št. 1131 a. Jazztrompeta Din 489·—
„ 781 a. Francoska trompeta Din 529·—
„ 737 a. Solo-trompeta Din 835·—

Klarineti
Št. 668 a. Zelenikovi 5 zaklopk Din 120·—
„ 670 a. Zelenikovi 10 zaklopk Din 235·—
„ 687 a. Grenadilovi 13 zaklopk Din 585·—

Bobni od Din 165·— dalje.

Št. 1 a. Dobra mandolina Din 136·—
„ 5 a. Z biserniim vložkom 24 delna, Din 295·—
„ 14 a. Ia koncertna mandolina, z labudjim vratom Din 328·—

Št. 305 a. Dobra kitara Din 207·—
„ 405 a. Z biserniim vložkom Din 388·—
„ 415 a. Ia koncertna gitara Din 545·—

Št. 2911 a Bisernica z vreteni Din 98·—
„ 2913 a. Bisernica s strojem Din 145·—
„ 2921 a. Brač s strojem Din 250·—
„ 2941 a. Bugarija s strojem Din 255·—

Št. 831 a. Poštni rog Din 75·—
„ 253 a. gasilski rog Din 208·—
„ 315 a. Bataljonski rog Din 298·—

Kovčeg-gramofoni.
Št. 201 Vel. 30×26×17 Din 460·—
„ 221 Novost Din 660·—
„ 217 S pat. zvokovod. Din 1090·—
„ 945 Luksuz. izdelava Din 1590·—

Blago pošiljamo s povzetjem takoj.

Ako tukajšnja izbira ne zadostuje, zahtevajte veliki

BREZPLAČNI KATALOG

s katerim dobite tudi knjižico «Kako postanem dober godbenik».

Gitarne citre.
St. 111 „Valsonora" Din 295·—
„ 8 a. šakordne Din 192·—
„ 117/6 a. 6 akordne Din 482·—

Največja odpr. tvrdka glasbil v Jugoslaviji:

MEINEL & HEROLD, MARIBOR ŠT. 104

TVORNICA GLASBIL, GRAMOFONOV in HARMONIK. Prodajna centrala

Budiljke od Din 49 navzgor

Budiljke, stenske in žepne ure kupite najbolje in najceneje pri

H. SUTTNER

LJUBLJANA 5, Prešernova ulica 4

Lastna protokolirana tovarna ur v Svici

Budiljke iz lesa od Din 84 navzgor

Zahtevajte cenik zastonj in poštnine prosto

Stenske ure, ki gredo 14 dni in bijejo, od Din 380 navzgor

DVOKOLESA — teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpreprostejšega do najfinejšega modela. Izdeluje se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji, pnevmatika, posamezni deli. Velika izbira, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.

„TRIBUNA" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovška cesta štev. 4.

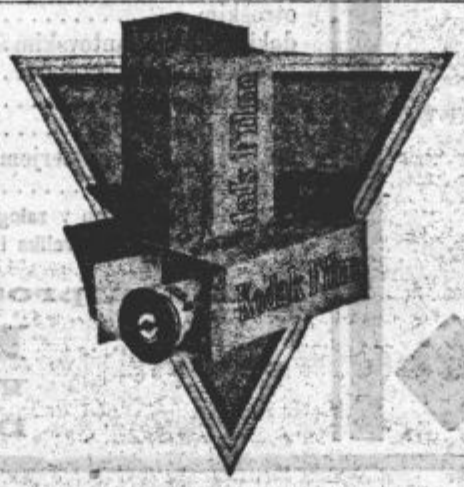

GORENJCI!

Svetovznane **KODAK FOTO APARATE** dobite že od **145 Din navzgor**

v **DROGERIJI SINKOVEC, KRANJ,**
Glavni trg št. 189.

Uspeh Vam je zajamčen, tudi brez znanja o fotografiji. Pišite še danes, naj se Vam pošlje **brezplačno cenik.**

Prima gonilna jermena

in vse mlinsko-tehnične potrebščine vedno v zalogi pri tvrdki
CADEZ & SRLAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35

Zahtevajte brezplačni **CENIK**
s 1000 slikami!

Pošiljam po povzetju
Za neustrezajoče vrnem denar

5 let garancije

Srebro z 10 kameni **160 Din**
Zlato **320 Din**

Anker **45 Din**
Ista, boljša, 2letna garancija **52 Din**
Ista, še boljša, 4letna garancija **72 Din**

Budilka z 1 zvoncem **48 Din**
Ista z 1 zvoncem, najboljše kakovosti, 5letna garancija **70 Din**
Ista z 2 zvoncema, 5letna garancija **85 Din**

A. Kiffmann, Maribor št. 143 c
specijalist samo za najboljše ure

J. STJEPUŠIN

ZAGREB, JURJEVSKA 57
priporoča
boljše tamburice, strune, partiture, šole in ostale potrebščine za vsa glasbila
Odlikovan na pariški izložbi
Ceniki franko

Modroce

vrline, iz la afrika, močno blago. Din 240, mreže, posteljne odeje, žimo, cvilih kupite najceneje pri **Rudolf Sever, Mariji trg 2 v Ljubljani.**

Vsa PLESKARSKA, LIČARSKA in SLIKARSKA DELA izvršuje najsolidnejše in po nizki ceni
ANGELO JELČIČ
pleskar in ličar
Ljubljana VII, Celovška cesta št. 65.
Sprejema tudi vsa v to stroko spadajoča dela na deželi.

IZREDNA PRODAJA

razne manufakture, moških in deških oblek, zimskih suknjičev, raglanov, usnjenih suknjičev in čevljev

v Ljubljani
na Gosposvetski cesti št. 8
(poleg Slamičeve mesarije).

Cene skoro polovične!
Ne zamudite ugodne prilike!
Samo še do dne 24. decembra 1930.

Neprijeten duh ust

je zoprn. Zobje slabe barve kvarijo najlepši obraz. Obe hibi odstranite pri enkratni uporabi krasno osvežujoče Chlorodont-paste. Zobje dobijo krasen sijaj slonovine, posebno pri uporabi zobčaste ščetke, ki čisti zobe tudi na njih stranicah. Gnili ostanki jedi med zobmi, ki povzročajo neprijeten duh ust, se s tem temeljito odstranijo. Poskusite najprej z malo tubo, ki stane 8 Din. Chlorodont-ščetka za otroke, za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modrozelenem omotu z napisom Chlorodont. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) in dobili boste brezplačno poskusno tubo za večkratno uporabo. — Tvornica Zlatorog, oddelek Chlorodont, Maribor 55.

Priporočajte in širite „Domovino"!

Pljučne bolezni so ozdravljive!

Pljučna tuberkuloza - sušica - kašelj - suhi kašelj - sluzasti kašelj - nočno potenje - bronhijalni katar - katar grla - zasluzenje - bruhanje krvi - izpljuvanje krvi - tesnoba - astmatično hropenje - bodljaji itd. so ozdravljivi.

Na tisoče ozdravljenih.

Pred uporabo.

Zahtevajte takoj moje knjige:

„Nova umetnost hranjenja",

ki je že mnoge rešila. Ta se more uporabiti pri vsakem načinu življenja in pomaga, da bolezen bitreje obvladamo. Telesna teža raste in postopno poapnenje zaustavlja bolezen. Resni možje zdravniške znanosti potrjujejo vrlino moje metode in radi odobravajo nje uporabo. Čim prej se začne z mojim načinom hranjenja, tem bolje je.

Po uporabi.

Popolnoma zastonj

dobite mojo knjigo, iz katere lahko črpate mnogo potrebnega. Kogar torej bolezen muči, kdor se želi na nagel način temeljito in brez nevarnosti znebiti svojih bolečin, naj še danes piše po knjigo. — Naglašam ponovno, da dobite moje pojasnilo **povsem zastonj**, brez vsake obveze z Vaše strani, ter bo Vaš zdravnik gotovo pristal na ta od prvih profesorjev za izvrstno priznani

novi način Vašega hranjenja.

Zaradi tega je v Vašem interesu, da takoj pišete, pa Vas bo moje tamošnje zastopništvo vsak čas najbolje postreglo. — Črpajte pouk in ojačeno **voljo do življenja** iz knjige iskušenega zdravnika. Ona vsebuje **okrepčilo in življenjsko uteho** ter se obrača do vseh bolnikov, ki se zanimajo za sedanje stanje **znanstvenega zdravljenja pljuč.**

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln, Ringbahnstrasse No. 24. Abt. 621.

Izdaja za konzorcij «Domovine» Adolf Ribnikar. Urejuje Filip Omladič. Za Narodno tiskarno Fran Jezeršek.